
JAARVERSLAGGEVING 2018

Vereniging voor Christelijk onderwijs op Reformatorische
Grondslag

te DORDRECHT

Dordrecht, 13 juni 2019

INHOUDSOPGAVE

BESTUURSVERSLAG	4
JAARREKENING	59
BALANS PER 31 DECEMBER 2018	60
GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM	60
STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2018	61
BESTEMMING VAN HET RESULTAAT	61
KASSTROOMOVERZICHT OVER 2018	62
GRONDSLAGEN	63
TOELICHTING BEHORENDE TOT DE BALANS	66
TOELICHTING BEHORENDE TOT DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN	70
OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN	73
WNT	74
OVERIGE GEGEVENS	
NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN	76
CONTROLEVERKLARING	78
BIJLAGEN	
STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2018 VAN DE DS. J. BOGERMANSCHOOL	85
STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2018 VAN DE DS. J. POLYANDERSCHOOL	86
STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2018 VAN DE VERENIGING	87

ONDERTEKENING

Naam

Handtekening

1. Notulen algemene ledenvergadering VCORG op 18 juni 2018

Notulen van de algemene ledenvergadering van de Vereniging voor Christelijk Onderwijs op Reformatorische Grondslag te Dordrecht, gehouden op maandag 18 juni 2018 in de zaal van de Krooswijkhof, Singel 184-186 te Dordrecht.

1.1. Opening

De heer Van Driel opent de vergadering door de aanwezigen welkom te heten. Hij vraagt te zingen psalm 84:3. Hij leest Spreuken 22, gaat voor in gebed en vraagt een zegen over deze avond.

Openingswoord voorzitter (integraal opgenomen in dit verslag)

“Tijdens de vorige jaarlijkse Algemene ledenvergadering op 19 juni 2017 heb ik in het openingswoord een tweetal belangrijke punten uit de geschiedenis benoemd. Eerst is stilgestaan bij de Reformatie en het jaar 1517. De herleving van het sola scriptura, sola fide en sola gratia, het tot stand komen van de Statenvertaling en daarop gefundeerde Drie Formulieren van Enigheid. Gods Woord en deze drie stukken vormen ook de grondslag van onze Vereniging en zijn aldus vastgelegd in onze statuten.

Daarna is benoemd dat het in het jaar 2017 honderd jaar geleden was dat de vrijheid van onderwijs ontstond dat zich vooral uitte (en nog steeds uit) in de gelijke bekostiging van het openbaar en bijzonder onderwijs. Voor dat moment zeker een mijlpaal als we kijken naar de mogelijkheid van bijzonder onderwijs, maar de eerlijkheid gebiedt te zeggen dat de op deze wijze verkregen vrijheid van onderwijs ook impliceert dat er ook (in mijn woorden gezegd) een recht is op niet-christelijk onderwijs of onderwijs dat gebaseerd is op andere uitgangspunten dan hiervoor in enkele ‘Sola’s’ verwoord. Ook de Inleiding van het vanavond voorliggende bestuursverslag 2017 schenkt aandacht aan de vrijheid van onderwijs.

Twee zaken dus die het reformatorische onderwijs markeren. Dit betrof een terugblik vanuit het jaar 2017. Ook dit jaar kunnen we ergens op terugblikken. Wellicht bent u mij in gedachten al voor en is het een open deur. Het houdt zeker ook verband met wat ik net als het eerste punt uit de vorige jaarlijkse ledenvergadering aanhaalde. Bedoel ik weer een prijs die de gemeente Dordrecht recent (vorige week) won voor City-marketing? Dordrecht schijnt daar volgens de jury hoge ogen gegooit te hebben met o.a. Ode aan de Synode die in november D.v. plaatsvindt.

Inderdaad bedoel ik die Synode en wat minder de verwoorde ‘Ode’. Het is dit jaar 400 jaar geleden dat de Nationale Synode van Dordrecht begon. Niet verwonderlijk dat de eerste Dordtse reformatorische school de naam draagt van de toen 42-jarige voorzitter van deze synode: ds. Johannes Bogerman. Bekend is vooral dat hij de Arminianen op enig moment de vergaderzaal uitstuurde. We weten dat toen ook het besluit is genomen om een ‘wetenschappelijk verantwoorde Bijbelvertaling vanuit de grondtalen’ te vervaardigen. Die vertaling is ter hand genomen en overigens net na het overlijden van ds. Bogerman in 1637 aan de Staten-Generaal aangeboden.

U zult het met me eens zijn dat als deze feiten alles is wat we herdenken en bij wijze van spreken feilloos kunnen opsommen, we de kern missen. Die kern zit niet in de synode zelf, ook niet in de of een voorzitter, maar de kern is en blijft de centrale inhoud van Gods Woord: *Jezus Christus en Dien gekruisigd*. Ook hier weer de drie ‘Sola’s’! Anders uitgedrukt: Een God, twee wegen, drie stukken. Het is daarom niet om het even hoe we onze kinderen opvoeden en onderwijzen. Leiden wij hen op een eerlijke wijze naar Christus, waarbij we waken voor een overhellen naar de ene of andere kant?

Houden we vast aan de werkelijkheid van de zondeval en het oordeel dat op ons rust? Vertellen we echter ook zonder terughoudendheid dat in de weg van het wonder een uitgewerkte zondaar door het ware geloof het leven kan krijgen in en door Christus? Ik kom straks nog even terug op wat ik zojuist zei over het opvoeden en onderwijzen van onze kinderen.

De evenwichtige boodschap van zonde en genade doet me denken aan een ouderpaar dat hun kind van een reformatorische school haalde. De reden was (samengevat) deze: hij hoorde op school dat hij een schaapje van de Herder kon worden, terwijl hij thuis hoorde dat hij al een schaapje was. Wat leggen wij aan de harten van onze kinderen? Wat krijgen onze kinderen op school mee? Dagelijks onverkort het Woord in volle omvang laten spreken.

Ik heb zojuist de Synode van Dordrecht genoemd, die 400 jaar geleden begon. Met de Reformatie en de vrijheid van onderwijs waren het Dordrecht-overschrijdende gebeurtenissen.

Ik wil toch ook nog een echt Dordts punt markeren in dit openingswoord. Het is dit jaar namelijk 80 jaar geleden dat de Vereniging die wij allen hier vanavond vertegenwoordigen is opgericht. De oprichtingsvergadering was op 26 oktober 1938. Die vergadering is geopend door (waarschijnlijk) ds. J.D. Barth, die liet zingen Psalm 84:3 en Spreuken 22 las, waarin de bekende woorden te vinden zijn: *Leer den jongen de eerste beginselen naar den eis zijns wegs; als hij ook oud zal geworden zijn, zal hij daarvan niet afwijken* (vers 6). De i.v.m. de pers zeer geheime notulen van die vergadering vermelden: *Hij gaat voor in gebed en spreekt een welkomstwoord waarin hij wijst op de eis van Gods Woord om de jeugd in de zuivere leer der Waarheid op te voeden, gelijk in het voorgelezen Schriftgedeelte wordt gezegd. Hij onderstreept tevens de noodzakelijkheid om eigen scholen op te richten.* Op de agenda stonden onder andere de statuten en het huishoudelijk reglement. Nadat deze waren voorgelezen aan de 36 aanwezigen, stemden 33 van de aanwezigen hiermee in. Zij waren de eerste leden van de Vereniging. Een bestuur werd samengesteld en de *Voorzitter wenste de gekozenen des Heeren kracht toe en hoopt dat het bestuur in eensgezindheid en met zelfverloochening zal mogen arbeiden* (citaat uit het slot van de notulen van die vergadering). Dit bestuur ging op zoek naar de mogelijkheden een 'gezonde financiële basis te bereiden' en 'het verkrijgen van het benodigde kinderaantal om tot stichting van een eigen school te geraken'. De achterban van de Vereniging is formeel op de ledenvergadering van 18 augustus 1954 verbreed omdat men elkaar vond en herkende in de grondslag.

Hopelijk bekende klanken die net tot ons kwamen vanuit de oprichtingsvergadering en de periode daarna. De grondslag is op papier niet veranderd in de achterliggende 80 jaar. Heeft er, zoals ik net al opwierp, in al die 80 jaar in de praktijk zich wel of geen verschuiving voorgedaan of is het Bijbelse evenwicht bewaard? Misschien een goede vraag om nader te overdenken.

Het mogen hebben en het zijn van een reformatorische school brengt ook verplichtingen met zich. Het vraagt van ouders, leerkrachten, kinderen, ja van ons allen een duidelijke houding. We dienen een zoutend zout en een lichtend licht te zijn, of met de woorden van C.H. Spurgeon (uit het boekje 'Laat uw licht schijnen' dat aan alle bij de scholen betrokken mensen rond de afgelopen Kerst is uitgereikt): Het Licht schijnt dan niet alleen *in* het hart, maar straalt ook *uit* van het hart. Merken, zien en horen de kinderen dat van u en mij, als lid, ouder, leerkracht?

Treffend vond ik in dit verband ook wat er door een journalist in het Dordts Dagblad van 28 september 1956 was opgetekend over de meditatie die ds. B. Hennephof hield op de bijeenkomst voorafgaande aan de officiële opening van de ds. Bogermanschool: (ik citeer) *De predikant sprak een kort woord over 2 Timotheüs 3 en merkte daarbij op dat de kinderen opgroeien in een maatschappij, die hen geweld aandoet en hen op dwaalwegen brengt. Paulus dringt er bij Timotheüs op aan om staande te blijven in hetgeen hem geleerd is.* De journalist vervolgt: Ds. wees op de kracht van het genadeverbond en sprak tot de aanwezige personeelsleden (en dat doe ik dan maar met dezelfde woorden tot allen die het onderwijs op onze scholen mogen dienen): *Wij wentelen de opvoeding van onze kinderen niet op uw schouders, doch schakelen u mee in om de kinderen te onderwijzen. Dit gaat echter niet in eigen kracht, doch door de kracht van Hem, Die tot Zijn dienst bereidt maakt.*

Vanuit het verleden stap ik over naar het heden. Dagelijks wordt reformatorisch onderwijs op de beide scholen inhoud en vorm gegeven. Zoals gewoonlijk stellen we een Bestuursverslag vast, waarin u aantreft op welke wijze dit alles gebeurt. Vandaag dient het Bestuursverslag 2017. Het is een samenvattende weergave van een proces wat zich achter de schooldeuren plaatsvindt in alle rust. Deze rust is als we in den lande onze oren eens te luister leggen zeker niet vanzelfsprekend. Er gaat een goede geur van de Dordtse scholen uit, hetgeen ook blijkt uit de hoeveelheid goede sollicitanten die bij elke vacature reageren. Fijn is het als gemerkt wordt dat zowel zittend personeel als nieuw personeel zich verbonden weet aan de Dordtse scholen. Het mag ons echter nooit hoogmoedig maken. We krijgen alles en dan past ons ook bij het krijgen van waardering enz. het besef dat de Heere ons zegent.

Zeer velen zijn bij het primaire onderwijsproces betrokken! Naast de Heere past het bestuur daarom een oprecht woord van dank aan al deze betrokkenen, werkzaam in of buiten de groepen, onderwijzend of ondersteunend, leidinggevend of niet-leidinggevend! Ik wil benadrukken dat bij de 'betrokkenen' wij ook de 8 peuterleidsters insluiten. Ook zij dragen bij aan de vorming van onze kinderen.

Wat minder zichtbaar is, is het werk wat niet direct op de scholen gebeurt, maar wat wel gedaan wordt. Ik denk hierbij aan de medezeggenschapsraad, de vertrouwenspersonen, leden van de commissie van toezicht, de beheerscommissie, stagiaires, ouders en vrijwilligers. Ook aan hen allen een oprecht woord van dank.

Ik kom toe aan het bestuur zelf. Veel werk mocht ook door ons worden verzet, ook daarvan maakt het bestuursverslag melding. Er is een aantal redenen waarom het bestuur nadenkt over bijvoorbeeld een nieuw bestuursmodel. Allerlei elementen spelen hierbij een rol. Enkele daarvan staan ook op de agenda. Het besturen van een school is niet moeilijker geworden in 80 jaar, wel anders. Elke periode heeft eigen 'dossiers' en vragen in dat tijdsgewricht om besluiten. Daarbij is de Dordtse gemeentelijke context wel een belangrijke factor. Ook de landelijke context speelt mee, zij het wat minder nadrukkelijk op de bestuurstafel.

Het moment waarop een schoolvereniging als de onze in ieder geval met de landelijke context te maken krijgt is het moment dat de Onderwijsinspectie op bezoek komt. In de achterliggende periode is onze Vereniging aan inspectie onderworpen. Over het schooldeel zal dhr. Van der Wulp u later vanavond informeren. Over het bestuurlijke deel zal ik zelf later vanavond het nodige toelichten. Een dergelijk proces is intensief en vraagt veel van de scholen, management en leerkrachten. Met dank aan de Heere mocht er een positief resultaat worden ontvangen wat ik nu gemakshalve maar in de oude termen duid: de Dordtse scholen vallen ook voor de komende jaren onder de laagste vorm van overheidstoezicht. Ook hiervoor geldt de missie van de scholen: In vertrouwen bouwen en bewaren: hetgeen is opgebouwd bewaren en hetgeen we hebben verder uitbouwen. Alles in afhankelijkheid van de Heere en om de strekking van de slotzin uit de Inleiding van het Bestuursverslag te gebruiken: Om een vooral in geestelijk opzicht bloeiende school te mogen zijn, mogen wij dagelijks thuis en zondags in de kerk bidden!

Ter afsluiting van dit openingswoord wil ik u vragen te zingen wat ook ter afsluiting werd gezongen op de eerder bedoelde bijeenkomst voorafgaande aan de officiële opening van de ds. Joh. Bogermanschool, namelijk Psalm 150 vers 1."

1.2. Notulen van de algemene ledenvergadering van 19 juni 2017

De volgende opmerkingen worden gemaakt naar aanleiding van de weergave van de notulen: Blz. 6

Dhr. W. Zeeders heeft vorig jaar op de ledenvergadering gevraagd of er al contact geweest is met dhr. Van den Boogaard van Vereniging Calvin.

Dhr. G.B. van Driel: toen is er geantwoord dat er wel contact geweest is en dat er in het najaar een gesprek zou volgen. Door allerlei oorzaken is er nog geen gesprek geweest, dit is vooruitgeschoven.

Blz. 7

Dhr. A.D.M. Lambregts: mijn vraag was of het goed zou zijn om ook de verantwoording van de SEP op te nemen in het jaarverslag. In het jaarverslag is een korte vermelding opgenomen, maar geen verantwoording. Misschien is het goed om toch in overweging te nemen om dit in het jaarverslag op te nemen, omdat de SEP toch een grote plaats heeft binnen alles wat met onze scholen te maken heeft.

Dhr. L.J. Rijnhout: in de toelichting wordt ook de jaarrekening van SEP meegenomen. Als dit in het jaarverslag opgenomen zou worden, moet het ook meegenomen worden in de accountantscontrole. Als bestuur zien we daar niet de behoefte en de noodzaak toe.

1.3. Bestuur en financieel jaarverslag 2017

Bestuursverslag 2017

Dhr. B.A.D. van der Wulp geeft een toelichting op het inspectiebezoek van afgelopen schooljaar. In december heeft de inspecteur een bezoek gebracht aan de Polyanderschool en een paar weken geleden aan de Bogermanschool.

Het eerste bezoek was onderdeel van het grote onderzoek. Hierbij heeft zij met alle geledingen van de school gesproken. Het tweede bezoek betrof de staat van het rekenonderwijs, wat zij gebruikt heeft voor haar verslag van de staat van het onderwijs.

De inspectie kent drie waarderingen: onvoldoende, voldoende en goed. Als iets onvoldoende is, wil dat niet zeggen dat er niets deugt van dat onderdeel. Onvoldoende wil zeggen dat niet alles op dat onderdeel op orde is. Zoals voldoende niet betekent net met je hakken over de sloot, maar wil zeggen dat dat onderdeel voldoet aan de eisen die de overheid stelt.

Als je boven de wet- en regelgeving en eisen uitstijgt, dan is de inspecteur geneigd om een goed te geven. Als een school wil, kan zij op een onderdeel waar zij goed in scoort, in aanmerking komen voor de beoordeling excellent. Dat betekent dat je als school excellent scoort op dat onderdeel. Dit betekent niet dat je ook op de andere onderdelen excellent scoort.

Wij scoorden op het onderwijsproces 3x voldoende. De inspecteur constateerde dat alle leraren tegemoet komen aan de verschillende onderwijsbehoeften van de leerlingen en dat de school voldoende in kaart heeft waar de leerlingen staan. Ook constateerde zij dat de handelingsplannen goed op orde zijn. Wel constateerde zij daar verschillen in, gezien hoe de leraren dit aanpakten. Wat betreft het didactisch handelen vond zij dat de leerkrachten een heldere uitleg gaven. De meeste lessen die zij bezocht heeft, waren rekenlessen. Op beide scholen constateerde zij een grote eenduidigheid in hoe de leerstof wordt aangeboden. Zij merkte op dat als wij hiervoor het predicaat goed willen krijgen, dat we dan het model van de Directe Instructie nog meer aansprekend en inspirerend moeten overgedragen. We denken na over het aanbevelingen en hoe we dat eventueel zouden kunnen toepassen.

Van het schoolklimaat constateerde zij dat het welbevinden en de veiligheid van de kinderen gewaarborgd is. De beschrijving en de uitvoering van het veiligheidsbeleid is een groot samenhangend set van maatregelen dat gericht is op preventie en het afhandelen van incidenten. Ze waardeerde het dat er op beide scholen een vertrouwenspersoon, veiligheidscoördinator is aangesteld. Zij merkte op dat bij het gesprek met de kinderen niet bij alle kinderen bekend is wie de vertrouwenspersoon is. We hebben toen bedacht dat in elk lokaal een blad opgehangen wordt met de naam van de juf die de vertrouwenspersoon is.

Door de inspecteur werd opgemerkt dat er in afgelopen jaren veel geïnvesteerd is in een prettig schoolklimaat aan de hand van kernwaarden. Door de kernwaarden willen we de kinderen bewust maken van welk gedrag wenselijk is en welk gedrag goed is, voor de kinderen om hen heen en voor henzelf. De inspecteur viel op dat de leerlingen, leerkrachten en ouders trots waren op het bereikte resultaat. De leerlingen gaven aan dat er op school een prettige en fijne sfeer is en dat er weinig

wordt gepest. Ook de ouders zijn goed te spreken over wat er op de scholen gebeurt. De inspecteur gaf terug dat de ouders vonden dat de school goed communiceert en dat de contacten tussen school en ouders uitstekend zijn. Voor het schoolklimaat kregen we de beoordeling goed.

De onderwijsresultaten zijn over het algemeen genomen voldoende. Wel moeten we opmerken dat de resultaten van de Eindtoets de afgelopen 2 jaar (Bogermanschool) en het afgelopen jaar (Polyanderschool) onvoldoende zijn. De betekenis is dat de resultaten niet het gewenste getal laten zien om de goede kleur te krijgen of voldoende te scoren. Er zijn meerdere factoren die daarop van invloed zijn. Je hebt een groep nodig waar niet zoveel zorgleerlingen in zitten, een groep die goed weet wat er komt bij zo'n Eindtoets. Er is hier het afgelopen jaar nog meer voor geoefend in de groepen 8. Ook waren er afgelopen jaar minder zorgleerlingen. De score viel afgelopen jaar dan ook hoger uit.

Dit is een van de nadelen van Passend Onderwijs. Je wilt de leerlingen zo lang mogelijk op school houden en je wilt zoveel mogelijk kinderen erbij houden. Maar vervolgens wordt je weer afgestraft op het beleid wat je wilt voeren om de leerlingen zo lang mogelijk op school te houden. Er zijn leerlingen die een eigen leerlijn, eigen programma volgen. Dat zorgt ervoor dat je dan een lagere score krijgt op de Eindtoets bij een aantal kinderen. Deze lagere scores drukken het geheel dan naar beneden.

De inspecteur vond dat wij u breder en nader hadden moeten informeren over de oorzaken van deze lagere Eindtoets resultaten. Wij hebben dit als herstelpunt meekregen en zullen hier met ingang van dit schooljaar breder melding van maken.

Dhr. B.J.A. Lindner: wat is uw ambitie hierin? Om alles op goed te krijgen of is voldoende ook gewoon prima? Is een voldoende niet wat mager voor een school als deze?

Dhr. B.A.D. van der Wulp: de inspecteur vond van niet en wij vinden ook van niet. Op onderdelen kunnen we wel ons best doen om er nog wat meer uit te halen. Wat ik aan het begin zei dat houd ik vast 'voldoende is niet dat het allemaal redelijk op orde is, maar als het voldoende is, dan voldoet het gewoon'. De inspecteur complimenteerde ons met het resultaat en zei dat we hier blij mee mochten zijn en dat zijn we ook.

Dhr. B.J.A. Lindner: wat zou een onderdeel kunnen zijn?

Dhr. B.A.D. van der Wulp: het didactisch handelen zou een onderdeel kunnen zijn. De combinatie van een stukje waarborg voor rust en structuur, met daarbij een stukje uitdaging voor heel de groep. We willen er graag over nadenken om daar nog een extra impuls aan te geven. We waren erg blij dat zij voor het pedagogisch klimaat een goed gaf, omdat dat de basis is waardoor leerlingen tot leren kunnen komen.

Dhr. A.D.M. Lambregts: is het niet mogelijk om de onderwijsresultaten te splitsen in met en zonder zorgleerlingen?

Dhr. B.A.D. van der Wulp: dat kan wel, maar dat doet de inspecteur ook niet.

Dhr. A. de Ligt geeft aan dat hij dit voor zichzelf wel gedaan heeft en dat dan het eindgemiddelde met 6 punten omhoog ging.

Financieel jaarverslag 2017

Algemene opmerkingen

De jaarrekening is voorzien van een goedkeurende controleverklaring (getrouw en rechtmatig) van DVE accountants en adviseurs (onafhankelijke accountant).

De jaarrekening laat een positief nettoresultaat zien van afgerond €120.000 (2016: €129.000), terwijl ruim €54.000 was begroot.

Analyse van het nettoresultaat

De belangrijkste verschillen tussen begroting en realisatie:

- We hebben hogere rijksbijdragen ontvangen. Onder andere door de regeerakkoorden, er gaat wat meer geld naar de scholen toe. We hebben wat indexaties gekregen op de bekostiging en we hebben hogere zorginkomsten ontvangen.

- Een min is de bijdrage voor de schipperskinderen. Die is lager uitgevallen. Er zijn minder schipperskinderen en de bijdrage hiervoor neemt af.
- OPOD gelden: er was een eenmalige meevaller. Dit was niet begroot.
- Een min is ook de ondersteuning SEP. Vanuit de Vereniging hebben we een ondersteuning gedaan richting SEP. We doen jaarlijks een schenking aan de Stichting, hierbij blijven we binnen het maximaal toelaatbare bedrag aan schenking dat zonder schenkbelasting kan plaatsvinden.

We zitten goed qua normen. De inspectie heeft het financiële gedeelte op hoofdlijnen bekeken en dat zag er goed uit.

Qua kapitalisatiefactor incl. privaat vermogen zitten we boven de maximale norm. Er zit een dalende lijn in en daar zijn we tevreden mee. Dit heeft geen financiële consequenties. Pas als je boven de 90% zit en je schoolresultaten zijn negatief, dan zal de inspectie dit meenemen als aandachtspunt. De inspectie checkt niet op de kapitalisatiefactor incl. privaat vermogen, maar zij kijkt alleen naar de kapitalisatiefactor excl. privaat vermogen.

EV en resultaat in perspectief

De positieve lijn zet door, dit komt ook door de incidentele bate (OPOD). We hebben voldoende financiële buffers, waardoor voor 2018 een klein negatief resultaat begroot is, alles wel in voorzichtigheid. We hoeven niet miljoenen aan eigen vermogen aan te houden.

Conclusie:

Financieel staan we er zeer gezond voor. Komende jaren sturen we op negatieve resultaten, maar wel binnen grenzen.

De verwachting is dat het leerlingaantal de komende jaren stabiel blijft.

Wel is er een toegenomen risicoprofiel in de tijd, o.a.:

- De bekostiging van schipperskinderen. Het aantal schipperskinderen neemt niet toe.
- De decentralisatie van de huisvesting geeft meer financiële risico's voor de scholen.
- Het resultaat van SEP.

SEP

De SEP is een kleine stichting en het gaat over kleine getallen. Een accountantscontrole gaat zo een paar duizend euro kosten, gezien de getallen waar we het over hebben, zien we hier niet de noodzaak toe. We hebben al moeite om uit de rode cijfers te blijven.

In 2016 hadden we een negatief resultaat van €5.716. In 2017 is het gelukt om, met bijstand van de Vereniging, een positief resultaat te krijgen van €2.229.

Op de lange termijn zullen er nog wel wat gelden vanuit de Vereniging naar de Stichting toe moeten. We hopen en verwachten dat het binnen acceptabele bandbreedtes blijft.

Dhr. A.D.M. Lambregts: zit die 19K in de overige baten?

Dhr. L.J. Rijnhout: voor een deel zit deze in de overige baten, de rest zit in 2018. Er is een kwaliteitsverbeteringstraject ingezet. Dit omdat de SEP sinds 1-1-2018 valt onder de Wet Kinderopvang. De SEP moet daarom geharmoniseerd worden met de kwaliteitseisen die ook gelden voor de Wet Kinderopvang. Er is een traject ingezet met Korelon voor een stukje begeleiding hierbij. Er zullen nog meer kosten gerealiseerd worden in 2018. Het merendeel van deze kosten zal dus gedekt worden vanuit de bijdrage die de Vereniging heeft verstrekt.

Dhr. J.H. van Heusden: begrijpelijk dat er met deze getallen geen accountantscontrole wordt uitgevoerd, misschien kan wel overwogen worden om leden van het bestuur of van de Vereniging een kascontrole te laten uitvoeren? Principieel is het onjuist om over een deel van de financiën geen controle uit te voeren.

Dhr. L.J. Rijnhout: ook bij de SEP doet de VGS het financiële gedeelte. Als er vrijwilligers zijn voor het uitvoeren van een kascontrole horen we het graag.

Dhr. Huisman: er werd gesproken over schipperskinderen. Gaat dit alleen over de kinderen die op het internaat zitten of ook over de kinderen van wie vader vaart en moeder met de kinderen aan wal woont?

Dhr. B.A.D. van der Wulp: als beide ouders varen, wordt er gesproken van schipperskinderen. Als moeder met de kinderen aan de wal woont, tellen zij niet mee als schipperskinderen.

Dhr. P.A. Visser: je gaf aan dat de Vereniging wel wat vet op de botten heeft. Nu wordt er voor de toekomst een licht negatief resultaat begroot. Mijn voorkeur zou zijn om consequent een licht positief resultaat te begroten, voor als het toch onverwacht een beetje tegenzit.

Dhr. L.J. Rijnhout: cijfers uit het verleden bieden geen garantie voor de toekomst. Met name door de VGS wordt aan de voorzichtige kant begroot. Als we nog niet zeker weten dat er iets binnenkomt, wordt dit niet meegenomen in de begroting. De verwachting is dat we niet onder die €15.000 negatief gaan komen. Zelf ben ik ook voorstander om de komende jaren net een paar duizend euro positief te laten zien.

Dhr. R. Brouwer: in de begroting zien we dat de personeelskosten toenemen. Waar gaan die kosten aan op?

Dhr. L.J. Rijnhout: het Primair Onderwijs krijgt er geld bij van de regering. Er vinden bepaalde indexaties plaats, wat er toe leidt dat de loonkosten de komende jaren zullen toenemen. Deze kosten kunnen ook wel weer door de bekostiging van het Rijk worden opgevangen. Het gaat dan meer over pensioenkosten die toenemen en een eenmalige bijdrage richting de leerkrachten. Er komt geen extra fte bij.

Dhr. B.J.A. Lindner: staan de liquide middelen op 1 bankrekening of zijn deze over meerdere bankrekeningen verdeeld?

Dhr. L.J. Rijnhout: deze zijn over meerdere bankrekening verdeeld. Dit is een bewuste keuze.

Dhr. Huisman: op blz. 46 van het jaarverslag staat: 'Vanwege het belang van een goede relatie tussen kerk, school en gezin is er een periodiek overleg met een afvaardiging van de kerkenraden. Is dat al lang geleden?

Dhr. G.B. van Driel: dit overleg is geweest in februari 2017, staat in het verslag van de CvT op blz. 60. Dit is een 2-jaarlijks overleg. Er was toen bericht van verhindering van uw gemeente.

De jaarverslagen van de CvT en de GMR worden aan de orde gesteld. Hier zijn geen vragen over.

a. Goedkeuring bestuursverslag en jaarrekening 2017:

Het bestuursverslag 2017, inclusief de jaarrekening wordt door de vergadering geaccordeerd en daarmee vastgesteld.

b. Verlening decharge aan penningmeester en bestuur:

De vergadering verleent decharge aan penningmeester en bestuur.

1.4. Verkiezing Algemeen bestuur

Aftredend en herkiesbaar is dhr. W. Baars; tegenkandidaat is dhr. J.W. Bassa.

Aftredend en herkiesbaar is dhr. B.H. Dekker; tegenkandidaat is dhr. C. Kraijenoord.

1.5. Verkiezing Commissie van Toezicht

Aftredend en herkiesbaar is dhr. C.J. van der Beek; tegenkandidaat is dhr. L.C. Struik.

Aftredend en herkiesbaar is dhr. B. Cornet; tegenkandidaat is dhr. A.E. de Heer.

De stemcommissie wordt gevormd door dhr. J.H. Krijgsman en dhr. A. Visser.

1.6. Notulen van de extra ledenvergadering van 22 februari 2018

Dit is een extra ledenvergadering geweest om de vacature voor een lid van de CvT te vervullen. Er is een korte update gegeven t.a.v. de doordecentralisatie en het is gegaan over het nieuwe bestuursmodel. De notulen zijn beschikbaar gesteld op de website van de Vereniging.

Dhr. P.A. Visser geeft aan dat hij de notulen niet gelezen heeft, omdat hij zich niet gerealiseerd heeft dat deze op de website te vinden waren.

Er zijn verder geen vragen over deze notulen.

1.7. Diverse punten

a. Doordecentralisatie onderwijshuisvesting gemeente Dordrecht (DDC)

Wat betreft de doordecentralisatie onderwijshuisvesting is inmiddels duidelijk dat het hele Voortgezet Onderwijs is afgehaakt. In het recent gepresenteerde coalitieakkoord van de Dordtse politieke partijen is gebleken dat het bedrag dat voor het VO was gereserveerd niet meer gereserveerd staat.

Het Primair Onderwijs decentraliseert wel door, maar het Voortgezet Onderwijs niet.

Op de vorige vergadering is gezegd dat het PO en het VO een vereniging zouden vormen, dat is achterhaald en het zouden er twee worden. Met de wetenschap van nu weten we dat het er maar een wordt van alleen het PO.

Er zitten veel kanten aan het hele proces van doordecentralisatie.

De financiële kant is overleefd. De juridische kant is bekeken door advocatenkantoor Van Doorne uit Amsterdam. Zij hebben, wat de documentatie betreft, gezegd dat het goed is wat in concept is voorbereid.

Aan de fiscale kant zit een discussie met de belastingdienst op dit moment. Er zijn vier belastingsoorten die worden bediscussieerd: omzetbelasting, overdrachtsbelasting, schenkbelasting en vennootschapsbelasting. Het lijkt erop dat alleen de omzetbelasting het misschien 'haalt'. Dit is tegelijkertijd een grote reden van vertraging. Alle scholen hebben gezegd dat we geen doordecentralisatie doen als er geen fiscaal akkoord is.

Dit zou kunnen betekenen dat om fiscale redenen voor een ander model wordt gekozen. Als de coöperatie het niet haalt, wordt er een moment van herbezinning gepland of we dan nog wel willen doordecentraliseren. Intussen zijn we wel begonnen met een soort bestuursakkoord. Een akkoord tussen de 9 Dordtse schoolbesturen waarin je met elkaar duidt wat je wilt in de veronderstelling dat je een coöperatie bent. Hoe ga je met elkaar om met bepaalde zaken. Tot nu toe zijn we er iedere keer uitgekomen. Als iedereen maar aan de voorkant zijn probleem op tafel durft te leggen.

De gemeente doet niets. Zij zeggen: 'doen jullie het proces en wij betalen wel'.

Het uiteindelijke besluit ligt bij de ledenvergadering, dus daar zullen we zeker verder over in gesprek gaan met de leden. Het is een samenwerking die de ledenvergadering aangaat met een ander en dat moet door de ledenvergadering. Op het moment dat het zover is, wordt er op de ledenvergadering gestemd.

Dhr. A.D.M. Lambregts: is het niet relevant om hierover ook advies te vragen aan de VGS?

Dhr. G.B. van Driel: de VGS heeft aangegeven dat ze onvoldoende kennis hebben van de doordecentralisatie. Er worden wel veel externe adviezen ingewonnen, maar niet bij de VGS.

Dhr. J. Riemens: is er een tijdslimiet gesteld om hier toch een bepaalde zekerheid over te hebben?

Dhr. G.B. van Driel: alle 9 scholen hebben gezegd dat er geen doordecentralisatie plaats zal vinden als er geen fiscale goedkeuring is. We krijgen periodiek de voortgang te zien van het proces. Veel sneller dan dat nu gebeurt, lukt niet.

b. Doordenking bestuursmodel VCORG

Eén punt bij de doordenking nieuw bestuursmodel is de link met de doordecentralisatie, dit zal in de toekomst iemand moeten gaan doen die onderdeel is van het bestuur. Een ander punt dat een rol heeft gespeeld, is het stellen van tweetallen waar we al een paar keer tegenaan gelopen zijn. Ook de methodiek van het inspectie onderzoek is veranderd. Vroeger ging de inspecteur kijken, waarnemen, beoordelen in de school. Nu gaat de inspecteur niet naar de school, maar naar het bevoegd gezag en dat is het bestuur. Formeel zit de directeur niet in het bestuur. De vraag aan de inspecteur was of dhr. Van der Wulp bij het gesprek aanwezig mocht zijn. Haar reactie was dat het mocht, maar dat het bevoegd gezag wel de vragen krijgt. Het bestuur krijgt vragen over de kwaliteit van het onderwijs, het schoolplan, over ParnasSys, enz. Dan zit je als bestuur zonder de man met de kennis. Het waren echt school gerelateerde vragen die de inspecteur stelde.

Daar zijn we over gaan nadenken. We hebben hierover advies ingewonnen bij het VGS. Zij hebben ons hierin begeleid. Langzaam maar zeker ontstaat er een model waarmee het allemaal wat efficiënter kan.

Er is nog geen model besloten. Het is iets wat de Vereniging raakt, in het bijzonder ook de ledenvergadering. De inspecteur heeft niet gezegd dat het huidige model fout is, het kan gewoon zo. Maar een ander model zou wel wat efficiënter kunnen werken.

Er is een 'one tier'-model, dat is een model waarbij een groot bestuur wordt gevormd van directeur, bestuur en Commissie van Toezicht. Onderling worden dan de taken verdeeld: één is bestuurder van de school, je hebt een dagelijks bestuur en je hebt een toezichthoudend deel van het bestuur.

In 2011 hebben we daar niet voor gekozen. Maar nu met de wetenschap van de inspectie methodiek, maar ook met de wetenschap van bijvoorbeeld een wet die zegt dat het toezichthoudende deel en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad moeten worden versterkt, is het goed om te kijken of er niet efficiënter gewerkt kan worden.

De 'jas' van het 'one tier'-model is een model wat zou kunnen werken. Maar misschien moeten we wel breder kijken dan alleen Dordrecht.

Alles leidt uiteindelijk tot een verankering in de statuten. De statuten zijn nu qua samenstelling best ingewikkeld, het kan misschien wat efficiënter. Aan de ledenvergadering willen we vragen of er suggesties zijn die wij hierin kunnen gebruiken om hier de goede richting in te gaan.

Ook willen we de verbinding met de kerken behouden. We zien in de samenstelling van de CvT en het bestuur dat er geen sluitende koppeling meer is.

Dhr. B.J.A. Lindner: het zou misschien helpen om wat concreter te weten wat jullie in gedachte hebben. Anders krijgen we een hele brede discussie, want er zijn veel invalshoeken.

Dhr. G.B. van Driel: het is goed om dit neer te leggen bij de ledenvergadering. Het is inderdaad zo dat je pas een goed gesprek voert aan de hand van een stuk, maar het bestuur is hierin nog niet zover.

Dhr. B.J.A. Lindner: zouden kerkenraden hierin ook een rol kunnen krijgen? Als het besproken wordt binnen de kerkenraden dat het dan ook wat breder gedragen wordt? En dat er discussies gevoerd worden in een wat kleinere setting.

Dhr. G.B. van Driel: deze suggestie wordt meegenomen. De kerkenraden zijn geen lid van de Vereniging. De vraag is of je praat met de leden of met de kerkenraden? Het een hoeft het ander niet uit te sluiten.

Dhr. C.A. de Keijzer: misschien is het een suggestie om te kijken in de ledenlijst wie er zo kunnen helpen om dit onderwerp te bespreken en op die manier een groep te vormen die hiermee aan de slag kan gaan.

Dhr. G.B. van Driel: dank voor deze suggestie.

Dhr. P.A. Visser: onderstreept de opmerking van dhr. C.A. de Keijzer. Er zouden subcommissies gevormd kunnen worden onder verantwoordelijkheid van een bestuurslid. Het 'one tier'-model heeft nadrukkelijk niet mijn voorkeur.

Dhr. G. Leertouwer: is er wel een probleem op dit punt, want bij het inspectiebezoek mag de directeur er gewoon bij zitten, het is aan de school om hierover te beslissen. Er is wat dat betreft geen wijziging ten opzichte van de eerdere situatie.

Dhr. G.B. van Driel: dat mag inderdaad ook. Maar naast het punt van de inspectie zijn er nog meer punten die de aandacht vragen, zoals de doordecentralisatie.

Dhr. J.H. van Heusden: de kerkenraden zijn geen lid van de Vereniging, maar de leden van de kerken en van de Vereniging vallen voor een groot deel wel samen. Een advies dat uitgewerkt wordt in overleg met de kerken en ondersteund wordt door de kerken zou wel op een groter draagvlak kunnen rekenen in deze vergadering. Ik zou er toch voor pleiten om de kerken nauw te betrekken bij het uitwerken van het nieuwe bestuursmodel.

Dhr. G.B. van Driel: helder punt en markeert wat net ook is gesuggereerd.

Dhr. Lambregts ondersteunt ook dit punt. Onze gehechtheid aan de kerken is hierin wel relevant.

Dhr. G.B. van Driel: ik heb nog niemand gehoord over het opzoeken van de grenzen buiten Dordrecht.

Dhr. J. Riemens: in de statuten gaat het vooral om de grondslag van de Vereniging die je wilt borgen. Er moet dan wel doelgericht gekeken worden naar de scholen/kerken die je hierbij wilt betrekken.

Dhr. G.B. van Driel: dank voor deze reactie, maar de vraag gaat wel iets verder. Namelijk of je in bestuurlijke zin de samenwerking moet zoeken met andere besturen buiten Dordrecht.

Dhr. B.J.A. Lindner: dit is een punt waarbij je meer inzage moet hebben in wat concretere plannen en dan is het aan de Vereniging om daarop te reageren. Het is nu te breed geformuleerd.

Dhr. G.B. van Driel: helder, maar als de ledenvergadering zegt we gaan niet buiten Dordrecht wat betreft de bestuurlijke aansturing van de scholen, dan hoeft dit punt niet meegenomen te worden bij de doordenking van het bestuursmodel. Het is gewoon een open vraag.

Dhr. B.J.A. Lindner: dan zou ik zeggen 'nee', tenzij er goede redenen voor zijn.

Dhr. A.D.M. Lambregts: is de noodzaak daarvan ook aanwezig? Wat hier zit aan CvT en bestuur kunnen die zelf hun taken niet meer vervullen? Vanouds is de gehechtheid aan de plaatselijke kerken altijd geweest.

Dhr. A. de Ligt: als bestuur zeggen jullie dit niet zomaar. Zit er iets achter waarom het bestuur dit zou willen? In eerste instantie denk ik dat het vooral heel complex wordt.

Dhr. G.B. van Driel: we zitten in een voorfase waarin we zoveel mogelijk input willen, ook vanuit de ledenvergadering, om met een goed voorstel te komen.

Dhr. G. Holster: er is heel lang de samenwerking gezocht middels het FPO. We zijn erachter gekomen dat het eindeloos duurde en er niets gebeurde. Dus wij zijn als bestuur heel huiverig. Dan komt het VGS die ons begeleidt en die zeggen dat we daar toch nog eens over moeten nadenken. Dus vandaar dat dit punt ook genoemd wordt. Wij voelen ons verplicht om dit wel in te brengen om u zo objectief mogelijk te informeren.

Dhr. C.J. van der Beek: er zijn drie redenen om het eventueel breder te trekken: 1. Dhr. Van der Wulp zal over een aantal jaren met pensioen gaan. 2. Ook is het moeilijk om de functies binnen het bestuur en de CvT te vervullen. 3. De verschillende scholen vinden nu allemaal hetzelfde wiel uit en misschien kan een bovenschoolse directie hier meer in betekenen voor de losse scholen.

Dhr. A.D.M. Lambregts: er is toch ook een goed directeurenoverleg binnen de FPO.

Dhr. G.B. van Driel: dat is het directieberaad binnen de FPO. Met de directeuren van de verschillende scholen wordt intensief overleg gevoerd, vindt intervisie plaats en wordt ook kennis en kunde uitgewisseld.

Dhr. B.J.A. Lindner: is al eens onderzocht wat het succesratio is hierin van andere scholen?

Dhr. G.B. van Driel: het bestuur heeft gezegd dat er niet alleen gekeken moet worden naar scholen waarbij het mislukt is, maar ook bij scholen waar het wel gelukt is en wat daar daadwerkelijk de winst geweest is.

Dhr. B.J.A. Lindner: is het een idee om na te denken over het participeren van vrouwen in het bestuur?

Dhr. G.B. van Driel: dank voor deze suggestie.

Dhr. G. Leertouwer: begrijp ik het goed als deze vraag voorgelegd wordt, dat jullie eigenlijk zeggen 'laat allemaal maar zitten'?

Dhr. G.B. van Driel: we willen dit meenemen in het totaalproces.

Dhr. R. Brouwer: bij punt 7a over de onderwijshuisvesting gaat het om een lokale aangelegenheid. Dan zie ik niet het voordeel van samenwerking met andere gemeenten.

Dhr. G.B. van Driel: wat genoemd is bij 7a is inderdaad een hele lokale aangelegenheid. Dit moet je los zien van een regionale beschouwing.

Alle suggesties en opmerkingen worden meegenomen. De ledenvergadering wordt op de hoogte gehouden.

c. Verlenging Overeenkomst van Opdracht dhr. G.B. van Driel

Voorafgaand aan en op de ledenvergadering van 2016 is uitvoerig gesproken over de positie van dhr. G.B. van Driel. In deze vergadering is de Overeenkomst van Opdracht tussen het bestuur en dhr. G.B. van Driel toegelicht. In deze overeenkomst is een verlengingsoptie van 2 jaar opgenomen. De enige voorwaarde die zowel door dhr. G.B. van Driel als door het bestuur hieraan gekoppeld is, is dat de ledenvergadering haar steun voor deze verlenging opnieuw uit zal spreken via een meerderheid van stemmen.

Met name door het proces van de doordecentralisatie wordt deze mogelijkheid van verlenging door het bestuur graag benut. Dhr. G.B. van Driel is bereid middels deze overeenkomst zijn werk en taken voor nog 2 jaar voort te zetten. Via eens of oneens wordt deze verlenging gepeild.

1.8. Stichting Exploitatie Peuterhof

Het financiële gedeelte is al behandeld.

Inmiddels hebben we op beide locaties 2 groepen. Er is vanuit de peutergroepen een doorgaande lijn naar groep 0/1. Er is een kwaliteitsverbeteringstraject ingezet met behulp van Korelon naar aanleiding van de nieuwe regels binnen de Wet Kinderopvang. De GGD legt af en toe een bezoek af. En er is met de gemeente overeenstemming bereikt voor een verbouwing van de dependance bij de ds. J. Polyanderschool.

1.9. Rondvraag

Dhr. Theunisse: kunnen ook de opa's en oma's uitgenodigd worden bij het afscheid van groep 8?

Dhr. B.A.D. van der Wulp: natuurlijk zijn opa's en oma's van harte welkom, maar dan zitten we met ruimtegebrek.

Dhr. Theunisse: kunnen jullie dan niet uitwijken naar de Marnix?

Dhr. B.A.D. van der Wulp: de kinderen en de ouders zijn juist gehecht aan de eigen school en om afscheid te nemen daar waar de kinderen groot geworden zijn.

Dhr. P.P. Moret: er is vanavond aangehaald dat de band met de kerkenraden sterk is. Op de presentielijst wordt gevraagd om je kerkgenootschap in te vullen. Waarom is dat en waar wordt dit voor gebruikt?

Dhr. G.B. van Driel: dit punt wordt meegenomen.

1.10. Uitslag verkiezingen

Er zijn 73 aanwezigen, waarvan 65 stemgerechtigden.

Dhr. B.H. Dekker: 62
Dhr. C. Kraijenoord: 3

Dhr. W. Baars: 54
Dhr. J.W. Bassa: 11

Dhr. C.J. van der Beek: 61
Dhr. L.C. Struik: 3
1 blanco

Dhr. B. Cornet: 64
Dhr. A.E. de heer: 1

Instemming met de verlenging van de Overeenkomst van Opdracht van dhr. G.B. van Driel
53 eens
11 oneens
1 blanco

Dhr. W. Baars geeft een korte toelichting waarom hij zich toch weer herkiesbaar heeft gesteld. Allen bedanken de vergadering voor het in hen gestelde vertrouwen en wensen met de hulp van de Heere het werk voort te zetten.

Dhr. A. Hoogesteger wordt bedankt voor alles wat hij voor de schoolvereniging heeft gedaan.

1.11. Meditatief slotwoord en sluiting door de weleerwaarde heer Ds. G. van Wijk

“De spelende kinderen, daar doen we het voor. Deze avond heeft ook in dat kader gestaan. Dan denken we aan het uiteindelijke doel, dat de kinderen de Heere Jezus leren kennen. De meesters en juffrouws die daar hun bijdrage aan leveren, hebben dat als focus. Het valt niet mee om die kloof te overbruggen, als het gaat om jonge kinderen om ze te leren lezen en schrijven, als het gaat om de bijbelvertelling. Soms zijn er van die momenten, ook in weerbarstige situaties, dan heb je dat kind even. Met een bijbelvertelling komen ze daar op terug, prachtig is dat.

Feitelijk is het een werk wat wij als personeel, bestuursleden of ouders niet kunnen maken. Dat is allemaal aan de Heere. Aan Zijn zegen is alles gelegen. We hebben God ook aan onze kant staan in dat opzicht, in Jezus Christus. Daarin mogen we elkaar ook wel heel duidelijk bemoedigen.

We lezen daar toe Handelingen 16:9-34

Om samen te doordenken wie de Heere is, wat de Heere doet in hele weerbarstige situaties. Het gaat om die gevangenisbewaker, die uiteindelijk door de Heere wordt geraakt. Je zou kunnen zeggen wat een enorme kloof, zo’n Romeinse soldaat, kan zo’n mens nou zomaar van het ene op het andere moment tot bekering worden geleid? We zeggen ‘ja natuurlijk, want God kan alles’. Maar als je daar over nadenkt, over zo’n weerbarstige situatie, dan lezen we daar wel het wonder in. Laat dat de drijvende kracht zijn voor ons allen, als we dat onderwijs gestalte mogen geven.

We kennen de geschiedenis. De boodschap van Paulus was kort: ‘Geloof in de Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden’. De Heere laat hier zien dat er geen hopeloze gevallen bestaan, dat Hij bij machte is om de kloven te dichten.

Wij zouden daar vanuit onze optiek toch nog wel een paar vragen bij hebben. Een van de vragen is: ‘gaat dat niet allemaal een beetje snel?’ en ‘hoe zit dat nou eigenlijk met de bekering van die man, die man die wordt nou wel gedoopt, geloof in de Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden, maar is dat nou wel het ware zaligmakende geloof en mag die man nou ook naar de hemel gaan?’.

Gaat dat niet een beetje snel? Paulus zegt ook: ‘legt niet iemand haastelijk de handen op’. Hier doet hij dat dus wel. Als wij nadenken over de vraag van die gevangenisbewaker, wat moet ik doen om

zalig te worden, dan is juist de apostel Paulus degene die hier een uitgebreid antwoord op had kunnen geven.

Maar is dit nou niet het wonderlijke van het Evangelie?

Hoeveel facetten het ware geloof ook kent, de Heere Jezus zegt dat we moeten worden als een kind. Want als we niet worden als een kind, dan zullen we het Koninkrijk Gods niet ingaan. In essentie, en daarin gaan de kinderen ons voor, gaat het om overgave. Vertrouw je toe aan de Zaligmaker en jij zult zalig worden, jij en uw huis. Wat een ruimte zit er in dat woord.

Wat ons dan opvalt, en daarmee probeer ik dan de meesters en de juffrouws te bemoedigen, wat zou je nou moeten zeggen in zo'n situatie, de vraag 'wat moet ik doen om zalig te worden' is zo alles omvattend. Dan worden we gebracht tot de kern van de zaak, Jezus Christus en die gekruisigd.

En dan zie je bij deze man dat hij dat overneemt, dat deze man de striemen van Paulus en Silas wast. U zegt: is dat nou zo bijzonder dan? Dat was toch best wel bijzonder, als we rekenen wie deze man is geweest. Deze man was een oud gediende uit het Romeinse leger, niet beducht voor een beetje bloed.

Maar er gebeurde iets in die kerker van Filippi. Die man had zich er nauwelijks in verdiept wie er in die kerker kwamen. Dan gebeurt midden in de nacht die aardbeving, Paulus en Silas zingen Gode lofzangen, de gevangenen horen naar hen, alles springt open. Die man als goed getrainde soldaat wist: gevangenen weg, ik terecht gesteld, en hij wilde de eer aan zichzelf behouden. Met zijn dolk wilde hij zichzelf van het leven beroven. Paulus ziet dat en roept met alle macht 'doe uzelf geen kwaad, vreest niet, wij zijn allemaal nog hier'. Wat een groot wonder, alle gevangen zijn gebleven, ze hoorden naar Paulus en Silas.

Dan gaat de gevangenisbewaker een vraag stellen: 'wat moet ik doen om gered te worden?'. Er zijn exegeten die zeggen dat we dat niet te diepzinnig moeten opvatten. Die man wilde wel doorleven en vroeg zich af wat hij moest doen om uit deze situatie gered te worden.

Maar die man bedoelt dat op de diepe manier en Paulus gaat er ook op die diepe manier op in. Het is niet alleen red ons uit deze moeilijke situatie, maar die man heeft te zien gekregen dat deze mensen werkelijk de weg der zaligheid verkondigen.

Meesters, juffrouws, ja wij allemaal, onze kinderen proeven dat. Onze kinderen voelen dat aan. Die stokbewaarder voelde dat aan. Gevangenen die vloeken, die waren er genoeg. Maar gevangenen die bidden en zingen, die waren er niet zoveel. De kinderen voelen dat als je een Bijbelverhaal vertelt, dat het van binnen komt. Dat je dat doet, omdat je je daartoe gedrongen weet.

Wat een enorme macht is dat. En wat een enorme bemoediging. En zo komt dan deze man op de knieën. Vanuit de crisis van het leven.

Misschien zijn er ook in onze situatie weerbarstige dingen, waarvan je zegt: het breekt me bij de handen af. We hebben zo ons best gedaan, maar het wil niet.

Maar we weten allemaal dat Paulus later een brief moet schrijven aan de Filippenzen Daarna is een bloeiende gemeente ontstaan, waarvan die stokbewaarder naar alle waarschijnlijkheid toch de eerste bekeerling is geweest.

Laten we nooit de kracht en de macht van het woord van de Zaligmaker onderschatten. Als het mag en als het kan, heel uitgebreid. Paulus heeft er brieven over volgeschreven, wat we moeten doen om zalig te worden. Maar als het misschien niet anders kan en je moet het heel eenvoudig zeggen, dan mag het ook met één tekstvers, dan mag het ook met één woord. Dan gaat het om geloven. Wat is geloven anders dan je toevertrouwen aan Hem en te zeggen: 'Heere, hier ben ik, wij leven niet meer in dienst van wat dan ook, maar in dienst van U'. Mag dat ons gebed zijn, in dienst te staan van de grote Koning.

Het zijn niet onze kinderen, maar de kinderen die ons zijn toevertrouwd, opdat we ze tot Christus zouden leiden uit kracht van Hem en met de hulp van Hem.

Mogen we zo straks het seizoen afronden en een nieuw seizoen beginnen".

We zingen nog Psalm 42:3 en 5, waarna ds. Van Wijk eindigt met gebed.

2. INLEIDING

Wie Dordrecht in 2018 kwam binnenrijden, kon er niet om heen.

Grote billboards kondigden aan, dat de stad na 400 jaar, de Dordtse Synode wilde herdenken. En dat op allerlei manieren.

Wat was er zo bijzonder aan deze Synode, dat een stadsbestuur, dat niet direct bekend staat om z'n grote affiniteit met het gedachtengoed van deze synode, er zoveel aandacht aan wilde schenken?

Was het de wegzending van de Remonstranten, die nu weer met de nodige spijtbetuigingen van de huidige vertegenwoordigers mochten terugkeren?

Of was het de gehechtheid aan de Statenvertaling, die ook als taalmonument, wel alle aandacht verdiend?

Of was het het internationale karakter wat deze Nationale Synode aanvankelijk kenmerkte?

Ik weet het niet wat ten diepste het motief was voor deze groots opgezette herdenking.

Wat ik wel weet, is dat het tijdens deze synode ook gegaan is over de zorg voor de jeugd.

Dat is in het land op verschillende bijeenkomsten genoemd.

In ieder geval ook op de schoolleidersdag, die in oktober in Houten, door de VGS werd belegd.

Drs. D. van Meeuwen, één van de inleiders van deze dag citeerde uit een schoolverordening van 1655: *'Dat de kinderen in de christelijke religie, vreze des Heeren en alle goede kunsten (vakken), elk naar zijn/haar bekwaamheid, mogen worden opgevoed tot Gods eer'*.

Het ging dus om het leren en kennen van de christelijke religie. Daar wordt de 'poort van het verstand' voor gebruikt. Het gaat om de vreze des Heeren; daar horen ook de christelijke normen en waarden bij. Vervolgens moeten de vakken onderwezen worden, ieder op zijn eigen niveau en aangepast aan de leerling. Dit alles moest zijn tot eer van God.

De leerlingen die zo van school kwamen, zouden goede leden van de kerk worden. De school werd immers als 'planthof' van de kerk gezien. Maar het onderwijs was ook bedoeld om mee te werken aan de opbouw van 'een goede Republiek en welstand van het land.'

Inmiddels zijn we vier eeuwen verder. De maatschappij ziet er anders uit. De staatsvorm is een andere. Het aantal vakken dat op school gegeven wordt, is verveelvoudigd. Voor de christelijke school is gebleven: *'Dat de kinderen in de christelijke religie, vreze des Heeren en alle goede kunsten (vakken), elk naar zijn/haar bekwaamheid, mogen worden opgevoed tot Gods eer'*.

Het betekent dat voor een groter aantal scholen en wat erger is, voor veel kinderen in ons land dit doel er niet is.

We hebben wat dat betreft veel terrein prijs moeten geven.

Voor de christelijke scholen blijft deze opdracht onverkort staan.

Ik vraag me af of in de baaierd van deze tijd dit doel nog scherp in het zicht is.

Met de teams dachten we in de achterliggende tijd opnieuw na over onze visie.

Wat drijft ons? Waar willen en moeten we ons dagelijks aan spiegelen?

We hebben die als volgt opnieuw geformuleerd: *'Wij willen dienend voor Gods oog, kinderen voorgeaan zich te ontwikkelen vanuit de kernwaarden (eerlijkheid, vertrouwen, verantwoordelijkheid, betrokkenheid, respect).*

Wij sluiten aan bij de verschillende talenten van elk kind en inspireren kinderen daarin te groeien.

We stimuleren kinderen om de wereld om hen heen te verkennen in gehoorzaamheid aan de Bijbel en zoals verwoord in de Drie Formulieren van Enigheid.'

Met andere woorden: het verlangen, dat kinderen de Heere leren kennen, vrezen en liefhebben. Dat maakt hen tot goede burgers van twee werelden.

3.1 UITGANGSPUNTEN JAARVERSLAG

Voor u ligt het bestuursverslag 2018 van de Vereniging voor Christelijk Onderwijs op Reformatorische Grondslag te Dordrecht. Het jaarverslag is een verantwoordingsdocument, waarin het bestuur verantwoording aflegt van het gevoerde onderwijskundig, personeels-, financieel en beheersbeleid. Tevens legt het bestuur verantwoording af van het kwaliteitsbeleid en de resultaten ervan in diverse ken- en stuurgetallen.

Zij doet dit aan verscheidene belanghebbenden, waaronder ouders, leden van de schoolvereniging, personeel, medezeggenschapsraad, commissie van toezicht, inspectie en ministerie van onderwijs en wetenschappen.

Het doel is niet alleen het afleggen van verantwoording, maar ook om noodzakelijk geachte bijstellingen te kunnen onderbouwen om daarmee tevens vooruit te zien op 2019 en de daarop volgende jaren.

3.2 Centrale thema

De missie van de scholen is: *'In vertrouwen bewaren en bouwen'*.

Die missie willen we gestalte geven in nauwe samenwerking met beide scholen van de vereniging.

Het bestuur heeft ons de opdracht gegeven: samen doen wat samen kan.

We werken samen voor de kinderen.

Daar ligt onze belangstelling en daar zetten we ons voor in.

Met alle collega's hebben we voor de schoolplanperiode 2015 -2019 het onderstaande geformuleerd.

Voor beide scholen geldt: We willen dat onze kinderen goede prestaties leveren, dat ze zich welbevinden en zich ontwikkelen tot verantwoordelijke en christelijke burgers.

- Welke **school(omgeving)** hebben onze kinderen daarvoor nodig?

Onze kinderen hebben een school(omgeving) nodig:

1. waar vanuit onze missie gewerkt wordt.
2. waar een haalbaar, gedegen en compleet (leerstof)programma is vastgesteld.
3. waarin haalbare doelen gesteld worden vanuit hoge verwachtingen van onze leerlingen.
4. waarin effectieve en constructieve feedback gegeven wordt.
5. die veilig, ordelijk, stimulerend en uitdagend is.
6. waarin collegialiteit én professionaliteit is.
7. waarin er een heldere communicatie is met en een merkbare betrokkenheid is van allen die bij de school betrokken zijn.

Kortom, een school(omgeving) waar gewerkt wordt vanuit de kernwaarden: eerlijkheid, vertrouwen, betrokkenheid, verantwoordelijkheid en respect.

- Welke **klassenomgeving** hebben onze kinderen daarvoor nodig?

Onze kinderen hebben een klassenomgeving nodig, waarin de leerkracht zorgt voor:

1. een didactische aanpak die afgestemd is op de onderwijsbehoeften van onze kinderen.
2. een pedagogische benadering die aansluit op de stimulerende en belemmerende factoren van onze kinderen.
3. een ordelijke, taakgerichte en uitdagende werksfeer.

4. een goed klassenmanagement.
5. een ordelijke en stimulerende leeromgeving.
6. een christelijke onderwijs -en -opvoedingssituatie vanuit de vijf kernwaarden samen met ouders/verzorgers van onze kinderen.

3.2 Toelichting centraal thema

Om te werken aan een optimalisatie van deze school- en klassenomgeving zijn er in het schoolplan 2015-2019 verschillende doelstellingen geformuleerd.

Bovenschools is er in het schoolplan door de gezamenlijke teams geformuleerd welke onderwerpen wanneer in de periode van 2015-2019 aan de orde moeten komen.

De resultaten daarvan zijn vastgelegd in het schoolplan 2015-2019.

Dit schoolplan kunt u ook raadplegen op onze website: www.vcorg.nl

Ieder cursusjaar worden er werkgroepen samengesteld, die zich dat jaar bezighouden met het (verander)onderwerp dat voor dat cursusjaar is gepland. Het kan voorkomen dat een onderwerp cursusjaar overstijgend is. Collega's hebben dan de keus om nog een jaar in dezelfde werkgroep te blijven of om zich bezig te gaan houden met een ander onderwerp.

Periodiek leggen werkgroepen schriftelijk verantwoording af van hun activiteiten. Deze verantwoording is een onderdeel van de managementrapportage. Deze rapportage komt aan de orde in de bestuursvergaderingen en wordt ook overlegd met de Commissie van Toezicht (CvT) en met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad

GMR). Doelstellingen en voornemens, geformuleerd in het schoolplan, worden ieder cursusjaar twee keer gecheckt, geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

Op deze wijze wordt de continuïteit en de betrokkenheid van ieder personeelslid geborgd.

Het bezig zijn in de werkgroepen draagt ook bij aan de professionalisering van het individuele teamlid en daardoor ook aan de teams als geheel.

3.3 Instellingsgegevens

- **Bevoegd gezag**

Vereniging voor Christelijk Onderwijs op Reformatorische Grondslag te Dordrecht

Adres secretariaat: A. Visser, Eikenlaan 94, 3319 SE Dordrecht

telefoon: 078- 6160834

e-mail: secretaris@vcorg.nl

Hieronder vallen de: Ds. J. Bogermanschool, Prof. Waterinklaan 43, Dordrecht

Ds. J. Bogermanschool, Atmosfeerstraat 38, Dordrecht (dependance)

Ds. J. Polyanderschool, Atmosfeerstraat 34-36, Dordrecht

3.4 Juridische structuur

De Vereniging blijft als hoogste bestuursorgaan het meeste recht doen aan betrokkenheid en democratie voor de ouders van de scholen en andere betrokkenen. Zij is statutair vastgelegd met als grondtaak het in stand houden en bevorderen van scholen voor reformatorisch primair onderwijs en heeft als voedingsgebied de stad Dordrecht.

De Vereniging is gegrond op het onveranderlijke Woord van God, naar de overzetting daarvan uit de oorspronkelijke talen, op last van de Staten Generaal der Verenigde Nederlanden en volgens besluit van de Nationale Synode in 1618 en 1619 en naar de verklaring, daarvan gegeven in de Drie Formulieren van Enigheid, zoals die zijn vastgesteld door voornoemde Synode.

3.5 Organisatiestructuur

De vereniging wordt bestuurd door een bestuur, bestaande uit leden van die vereniging. Het bestuur bestuurt in zekere zin op hoofdlijnen volgens het Policy Governance principe dat wil zeggen 'goed bestuur'.

Het bestuur hanteert de volgende uitgangspunten:

- *Het bestuur is in de eerste plaats de 'representant' van de leden van de vereniging, die op het bestaan van deze schoolorganisatie zijn aangewezen;*
- *Het bestuur is eindverantwoordelijk voor alles, maar maakt een helder onderscheid tussen het eigen domein van besluitvorming en dat van de algemeen directeur en zijn medewerkers; aansturing vindt plaats op basis van (globale) uitspraken over te behalen doelen, alsmede over de handelingsruimte die de algemeen directeur met het managementteam krijgt om deze waar te maken;*
- *De bestuursverantwoordelijkheid berust niet bij individuele bestuurders, doch bij het bestuur als geheel. Dit vereist discipline van elk bestuurslid;*
- *Een sluitend toezicht op en verantwoording over de uitvoering is mogelijk door deze af te zetten tegen de vooraf gedane uitspraken en via vooraf overeengekomen instrumenten;*
- *Het principe is dat het bestuur zich over het gevoerde beleid –dus ook over dat wat onder het mandaat gebeurt- verantwoordt aan diegenen aan wie het verantwoording verschuldigd is, waaronder de leden;*
- *De beste bestuurspraktijk is om het beleid zoveel mogelijk proactief te formuleren en aldus helder mandaat te geven wat van de algemeen directeur en het managementteam zal worden verwacht en wat de ruimte is voor nadere beleidsvorming en uitvoering.*

Het bestuur wil werken overeenkomstig aan de door de PO-raad vastgestelde sectorcode Goed bestuur.

De CvT oefent toezicht uit op het door het bestuur geformuleerde en uitgevoerde beleid. Het bestuur stelt daarom alle relevante documenten ter beschikking aan de CvT.

Periodiek komen CvT en het bestuur met de algemeen directeur in vergadering bijeen en wordt uitleg en toelichting gevraagd en gegeven over gevoerd beleid en genomen keuzes.

3.6 Bestuur-, Commissie van toezicht- en Commissiegegevens

- **Bestuursleden en functie**

Dhr. G. Holster	1 ^e voorzitter
Dhr. A. Visser	1 ^e secretaris
Dhr. B.H. Dekker	2 ^e secretaris
Dhr. L.J. Rijnhout	penningmeester
Dhr. M.G. Meurs	2 ^e penningmeester
Dhr. J.W. Baars	

- **Commissie van toezicht**

Dhr. C.J. van der Beek	voorzitter/secretaris
Dhr. B. Cornet	lid
Dhr. P.C. Morée	lid

- **Beheerscommissie**

De beheerscommissie is belast met het beheer van de gebouwen via een meerjaren onderhoudsplanning. Deze planning wordt jaarlijks door de commissie opgesteld en geactualiseerd door het Ingenieursbureau Drechtsteden waarmee ook het nodige overleg wordt gevoerd. Elders in dit jaarverslag is in het hoofdstuk 'beheer' een verslag van de beheerscommissie over de verrichte activiteiten in 2018 opgenomen.

Leden beheerscommissie	
Dhr. G. Holster (bestuurslid en voorzitter)	Dhr. H. Korpershoek Dhr. H.J. Stok
Dhr. W. Jansen	
Dhr. C. Kraijenoord	

- **Vertrouwenspersonen**

In het kader van de klachtenregelingen zijn onderstaande personen benoemd tot vertrouwenspersoon, tot wie personeel, ouders en leerlingen zich bij klachten kunnen wenden. In dit kalenderjaar zijn er geen meldingen bij deze commissie binnengekomen. Daarnaast zijn er intern twee collega's aangesteld tot vertrouwenspersoon voor de kinderen. Tevens kunnen kinderen bij een daartoe aangestelde collega terecht als er sprake is van pestgedrag.

Vertrouwenspersonen (extern)	
Dhr. A. J. van Vugt	Mw. G.F. Lemstra - Luckerhof

Het bestuur is aangesloten bij de Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs (VGS), gevestigd te Ridderkerk. Ook maken we gebruik van de administratieve diensten van de VGS.

3.7 Kernactiviteiten en werkgebied

De kernactiviteit van de VCORG is:

Het verstrekken van basisonderwijs overeenkomstig de grondslag van de vereniging, zodanig dat leerlingen gaan beschikken over kennis en vaardigheden die hen toegang geven tot het vervolgonderwijs, aansluitend bij algemeen erkende einddoelen alsmede de kennis en vaardigheden om, zo de Heere het geeft, hun plaats als christen in de maatschappij te mogen innemen. Hierbij streeft de VCORG naar kwalitatief hoogwaardig primair onderwijs.

De visie op onderwijs en de missie van de scholen zijn beschreven en uitgewerkt in het schoolplan en de schoolgids.

Hierin staan tevens de strategische beleidskeuzes van de school en de integrale aanpak van het geheel beschreven. Strategische beleidskeuzes richten zich met name op twee zaken:

- Het doorvertalen van onze identiteit.

- Het reageren en anticiperen op ontwikkelingen en tendensen in onze maatschappij die de koers van de school mede bepalen of beïnvloeden.

Een goede interne en externe analyse van de huidige resultaten is een belangrijke voorwaarde om te komen tot de juiste beleidskeuzes voor de komende jaren.

3.8 Bestuurlijke activiteiten

- In dit verslagjaar zijn in zeven bestuursvergaderingen de onderwerpen van de eerder vastgestelde jaarkalender besproken. Bij deze vergaderingen was de algemeen directeur, de heer Van der Wulp aanwezig. Twee van deze vergaderingen waren gedeeltelijk in het bijzijn van de leden van de Commissie van Toezicht (CvT).
- Naast de jaarkalender en de reguliere vergaderonderwerpen heeft het bestuur, in een vervolg op de ontwikkelingen in 2017, nagedacht over de noodzaak en vorm van een nieuw bestuursmodel, kijkende naar alles wat veranderd is of gaat veranderen, bijvoorbeeld als gevolg van de doordecentralisatie vanuit de gemeente Dordrecht.
- Het laatste deel van de grote verbouwing in de Polyanderschool is uitgevoerd.
- Een tussentijdse ALV ter verkiezing van een CvT lid in februari was noodzakelijk aangezien één van de CvT leden aftredend was en er daarmee een vacature voor de GGiN ontstond. In deze vacature werd voorzien en tevens werd een update gegeven over de doordecentralisatie onderwijshuisvesting alsmede de doordenking van het bestuursmodel.
- Na een intensieve onderwijsinspectie door de Inspectie van het Onderwijs mochten we dit jaar een afgerond inspectierapport ontvangen. We zijn dankbaar en blij dat we dit met een positief resultaat hebben mogen afsluiten. De ontvangen aanbevelingen worden de aankomende jaren meegenomen in de verdere verhoging van de onderwijskwaliteit.
- Zoveel als mogelijk is meegeleefd met betrokkenen in tijden van vreugde en verdriet. Bij meerdere personeelsleden mocht een kind geboren worden en ook daar zijn bezoeken afgelegd. Helaas heeft CvT-lid dhr. A. Verloop om gezondheidsredenen zijn functie neer moeten leggen.
- Meerdere malen is over diverse onderwerpen contact geweest met de leden van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR). Een delegatie van het bestuur is op bezoek geweest bij een GMR-vergadering om diverse onderwerpen met elkaar te bespreken.
- Buiten de scholen zijn er door meerdere bestuursleden en directie contacten geweest en/of vergaderingen bijgewoond van externe betrokken partijen, bijv. schippersinternaat, gemeentelijk overleg of vergaderingen van samenwerkingsverbanden.
- Tijdens de algemene ledenvergadering zijn twee aftredende leden van zowel het bestuur als twee aftredende leden van de CvT herkozen. Tijdens deze vergadering is opnieuw toelichting gegeven omtrent de doordecentralisatie onderwijshuisvesting en is uitgebreid stilgestaan bij de verdere doordenking van het bestuursmodel. Tevens is de Overeenkomst van Opdracht met de technisch voorzitter na stemming met twee jaar verlengd.
- De Stichting Exploitatie Peuterhof (SEP) heeft in het afgelopen jaar een verdere professionalisering doorgemaakt. De ingeschakelde externe ondersteuning door o.a. Korelon heeft geholpen om de wijzigingen in wetgeving rondom peuteropvang te implementeren en te borgen. Vanwege een extra groep peuters konden er twee extra peuterleidsters benoemd worden. Er zijn diverse cursussen en trainingen gevolgd door de peuterleidsters, zodat aan gestelde eisen is voldaan. Het buitenonderhoud aan de locatie Atmosfeerstraat is uitgevoerd en het peuterspeelplein is grondig aangepakt en vernieuwd.
- Door de nieuwe wet op de privacy (AVG) is het niet meer toegestaan alle gegevens publiekelijk te vermelden. Hiervoor zijn de wettelijke kaders ingevuld en wordt er rekening gehouden met de richtlijnen, die zijn voorgeschreven.
- Een woord van dank aan alle betrokkenen op en rondom onze scholen. Zeker ook alle vrijwilligers, zorgouders, leden van de Beheerscommissie, leden van de CvT en GMR, die ook belangeloos hun energie en tijd besteden in school gerelateerde zaken. De hulp en inzet van

deze vrijwillige krachten leveren een waardevolle bijdrage aan het welzijn van de kinderen die onze scholen bezoeken.

- Tenslotte, iedere dag mag het onderwijs worden gegeven aan onze kinderen gegrond op Gods Woord. Iedere dag mag er ook begonnen worden met Gods Woord. Wat een verantwoordelijkheid rust er dan ook op de schouders van onze leerkrachten en directie om de kinderen ook in geestelijke zin te vormen. Maar ook bij u als ouders en bij ons als bestuur. De Heere doe ons dagelijks die verantwoordelijkheid gevoelen, zodat we Hem ook daarin mochten nodig hebben voor tijd en eeuwigheid.

3.9 Bestuurlijke federatieve samenwerking

De VCORG maakt deel uit van de Federatieve Vereniging voor Primair Onderwijs op Reformatorische Grondslag in de regio Rijnmond (FPO Rijnmond). Het stimuleren van onderlinge samenwerking en het bevorderen van de belangen van de individuele scholen is een belangrijke doelstelling van de federatie. Belangrijke redenen van het bestaan van de federatie zijn de mogelijkheden om anderen en jezelf te helpen en om bekwaamheid te ontwikkelen.

De federatiescholen dienen er naar te streven de schoolspecifieke ontwikkeling af te stemmen op de ontwikkelingen uit de federatie. Belangrijke beleidsterreinen zijn kwaliteitsbeleid, Integraal personeelsbeleid, ICT, arbobeleid, versterking beleidsvoerend vermogen en communicatie. De praktische uitwerking van het beleid vindt plaats op het directieberaad van de scholen.

Kernwoord in de ontmoeting tijdens het directieberaad is "Eigenaarschap": iedereen moet een bijdrage willen leveren en iedereen is eigenaar van / verantwoordelijk voor het succes van het functioneren van het beraad.

Leidinggeven aan een gemeenschap bindt ons samen. Een transparante communicatie en persoonlijke relatie zijn kernwaarden zowel voor de scholen, als voor FPO-Rijnmond. We zijn betrokken op elkaar. Het leiding geven aan professionele communicatie en persoonlijke relatie heeft een plaats op de agenda.

De federatie wil de komende jaren zich richten op het vergroten van de professionaliteit.

De onderstaande richtlijnen zijn van toepassing:

1. we begrijpen de culturen van elkaar
2. we zetten in op stabiel en duurzaam leiderschap
3. we werken aan collegialiteit

De federatie is verdeeld in clusters, die bij elkaar kwaliteitsonderzoeken (audits) afleggen. Zo zijn in het achterliggende jaar de scholen in Zwijndrecht en Ridderkerk bezocht en op een thema beoordeeld. De inspectie vindt deze werkwijze van zodanige kwaliteit dat ze heeft aangegeven deze deelthema's in haar onderzoek niet meer te betrekken.

3.10 Leerlingenzorg, Samenwerkingsverband en Schipperskinderen

Schoolniveau

Leerlijnen jonge kind

In groep 1 en 2 wordt het observatiesysteem 'Leerlijnen jonge kind' gebruikt in relatie tot themaplannen. De inspecteur observeerde dit in juni tijdens het spelen in hoeken en was bijzonder

te spreken over deze werkwijze in relatie tot het themagroepsplan, dat leerkrachten gebruiken als leidraad voor hun activiteiten en de observatie van het ontwikkelingsniveau van kleuters. We werken toe naar het gebruik van hulpplannen via de leerlijnen en we willen ook het gedeelte voor kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong in gaan zetten. Afspraken staan geborgd in een groeidocument.

Nascholing ib'ers

De ib'ers van de Bogermanschool volgden de officiële ib-opleiding. Daarmee voldoet de leerlingenzorg op onze scholen aan de kwaliteit, die daaraan wordt gesteld. Het betekende een sterke impuls om de kwaliteit van de leerlingenzorg te verdiepen. Er is kennis opgedaan en vertaald naar de praktijk over de volgende onderwerpen: coaching in de onderbouw, HGW is verfijnd door clusters van kindkenmerken als leidraad voor onze zorg te gaan gebruiken, diagnostische kindgesprekken en kindhulpplannen, waarbij de kracht en het eigenaarschap van het kind veel krachtiger wordt ingeschakeld en het gebruik van ontwikkelingsperspectieven(OP) voor kinderen met zwaardere zorgvragen op vakspecifiek en vakoverstijgend gebied, gericht wordt op toekomstige doelen en uitstroomniveaus.

Leerlingenzorg

De zorgcyclus wordt volgens plan afgewerkt. De groepsbesprekingen aan het begin van het cursusjaar over de eindopbrengsten zijn nu in het zorgsysteem geïmplementeerd en dragen bij aan de doorgaande lijn in de leerlingenzorg. We maakten een verdiepingsslag door de leerkrachten nu zelf hun resultatenanalyses te laten maken voor de groepsbesprekingen. Het is mooi om te zien dat leerkrachten steeds meer regie gaan nemen in hun leerlingenzorg. We stellen vast dat de leerkrachten in toenemende mate de verantwoordelijkheid krijgen en nemen voor de leerlingenzorg in de groep. Vanuit de interne begeleiding betekent dit, dat zij worden ondersteund om vooral zelf zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de onderwijsbehoeften van de kinderen. Het concept van handelingsgericht werken blijft heel geschikt om leerlingenzorg mee vorm te geven. De groeps- en leerlingbesprekingen zijn daar dan ook op gericht. De jaarlijkse zorgcyclus, die we op de zorgkaart hebben weergegeven, zorgt voor de borging van dit systeem en de doorgaande lijn in de leerlingenzorg.

Onderwijsassistentie

Deze medewerkers zijn van grote waarde in de ondersteuning van leerlingen en leerkrachten. Zij realiseren een deel van de leerlingenzorg op inhoudelijk niveau, in nauwe samenwerking met de leerkrachten, die hen aansturen en de hulpplannen schrijven. De onderwijsassistentie heeft meer sturing gekregen doordat één persoon dit voor de beide scholen coördineert en een maandelijks overleg met de ib-er heeft, die hoofdverantwoordelijkheid draagt voor de leerlingenzorg op beide scholen. Het doel is om de werkwijze op beide scholen uniform te maken en inhoudelijke ontwikkelingen en knelpunten te evalueren. Er wordt geëxperimenteerd met koppeling van onderwijsassistenten aan groepen. Dit bevordert een meer flexibele inzet van de OA's, meer samenwerking met de leerkrachten en een efficiëntere invulling van het OA-rooster.

Teamstudiedagen meer begaafde kind

We hebben ons verdiept in de kenmerken van deze categorie leerlingen en gingen aan de slag met een opdracht om dit type kind beter te leren signaleren. Tijdens een tweede studiedagdeel voegden we hier de taxonomie van Bloom toe aan ons leerkrachthandelen, een praktisch hulpmiddel bij het differentiëren in denken en doen, dat bij elk vakgebied toepasbaar is. Het lagere orde-denken daarin gaat in op het onthouden, begrijpen en/of toepassen waar onze methodes op gericht zijn. Het 'hogere orde-denken' gaat een stap dieper (creëren, evalueren en/of analyseren) en kan elke leerkracht gebruiken in zijn groep in de vorm van een 'Bloomwaaier' met allerlei voorbeeldvragen per denkvaardigheid. Dit traject is het schooljaar overstijgend, zodat het ook in het nieuwe cursusjaar een vervolg krijgt. In het weeknieuws werden goede voorbeelden beschreven van lessen waarin

collega's dit toepasten. Daarnaast konden kinderen ook deelnemen aan de plusgroep, waar we al eerder mee waren begonnen.

Zorgcyclus handelingsgericht werken

De leerlingenzorg ging verder volgens de cyclus van handelingsgericht werken en werd verder verfijnd. Tijdens de groepsbesprekingen komen naast het welbevinden de opbrengsten van de Citotoetsen en het overzicht 'Vaardigheidsgroei' ook de analysedocumenten aan de orde. Op deze manier krijgen we beter zicht op de vaardigheidsgroei van ieder kind. We constateren dat vooral een aantal beter scorende leerlingen onvoldoende vaardigheidsgroei liet zien bij taal en (vooral) rekenen. Dat vraagt om betere afstemming van het onderwijsaanbod. We volgen deze trend nauwkeurig na de toetsmomenten.

De rol van het ondersteuningsteam(OT) wordt steeds belangrijker, ook in relatie met jeugdhulp.

Inspectiebezoek

De inspectie deed een periodiek kwaliteitsonderzoek op de beide scholen. Nieuw was de insteek om vooral het bestuur aan te spreken op haar verantwoordelijkheid voor de inhoud van het onderwijs. We zijn dankbaar dat de kwaliteit voldoende op orde is en het pedagogisch klimaat en de leerlingenzorg een goede beoordeling kreeg.

In juni volgde een themaonderzoek naar rekenen. De inspecteur deed groepsbezoeken en was tevreden over wat ze gezien heeft en hoe we bezig zijn met het verbeteren van de kwaliteit. Vooral ook het onderwijs in de onderbouw kreeg een pluim en stimuleert ons om door te gaan op deze weg. De opbrengsten van de Eindtoets basisonderwijs waren beter dan de vorige twee jaar. Het aantal kinderen dat extra begeleiding kreeg was in deze groepen ook beduidend minder. In de schoolgids is in hoofdstuk 9.2 conform de opdracht van de inspecteur een verantwoording opgenomen van de eindopbrengsten. We zullen dit voortaan jaarlijks doen.

Intervisievergaderingen

Aan het begin van het cursusjaar 2018/2019 vond er voor de eerste keer een bovenschoolse bouwvergadering plaats voor groep 3 t/m 8, waarin intervisie centraal stond. Leerkrachten bespraken met elkaar problemen en gaven elkaar adviezen. Spreken met elkaar over waar je iedere dag mee bezig bent is wat leerkrachten motiveert.

Overleg basisonderwijs met voortgezet onderwijs

In november vond een overleg plaats met het Wartburg College, locatie Marnix over de aansluiting tussen basisonderwijs en voortgezet onderwijs. We doen dit omdat de meeste kinderen naar het Wartburg gaan en we daar ook zo goed mogelijk op aan willen sluiten. We bespraken de vereiste referentieniveaus voor lezen, taal en rekenen voor de verschillende categorieën voortgezet onderwijs en werden inhoudelijk geïnformeerd over het onderwijs. Dit helpt ons om passende schooladviezen te geven.

Schipperskinderen

Nog steeds ontvangen we een extra bekostiging voor de schipperskinderen. Deze zal in de komende jaren worden afgebouwd, wat gevolgen zal hebben voor de formatie en het aantal groepen in de onderbouw van de Ds. J. Bogermanschool.

Bovenschools niveau Berséba

Beschrijving (proces) van de activiteit(en)

Op bovenschools verband is er vooral nagedacht over de thema's van het nieuwe ondersteuningsplan, met de volgende speerpunten:

1. Bij het verder doordenken van het verlangen naar meer inclusief onderwijs neemt Berséba alle geledingen (ouders, onderwijsgeevenden, directie, bestuurder) mee.
 2. Het samenwerkingsverband en elke school maken een analyse van bedreigingen en kansen met als uitgangspunt de collectieve ontwikkelrichting van Berséba en de kwaliteitsnormen vanuit de basisondersteuning. Op basis daarvan stelt elke school een schoolondersteuningsprofiel op, in samenhang met het schoolplan 2019-2023. Aandachtspunten voor ons, zijn de hierboven genoemde versterking van de inzet van OA's, werken aan meer inclusief onderwijs door nog minder kinderen te verwijzen naar het SBO, verdieping van kennis en kunde op het gebied van preventief handelen door werken met leerlijnen, leerdoelen en preventief inzetten van activiteiten voor groepsdynamica. Dit laatste in het kader van professionalisering m.b.t. de toename van moeilijk verstaanbaar gedrag. Ook zal de ouderbetrokkenheid m.b.t. zorgleerlingen verder worden verdiept. Verder zullen de netwerkbijeenkomsten voor ib'ers zich meer gaan richten op samenwerking tussen basisscholen m.b.t. zorg.
 3. In het nieuwe schoolondersteuningsprofiel spreken scholen zich nadrukkelijk uit over hun eigen visie op de ontwikkelrichting naar meer inclusief onderwijs.
 4. Een verwezen leerling is voor de school aanleiding om de eigen ondersteuningsmogelijkheden te evalueren en waar gewenst en mogelijk vernieuwend beleid te formuleren.
 5. Scholen worden door Berséba uitgedaagd om te experimenteren met nieuwe vormen van onderwijs(organisatie/-inhoud), als variaties op het leerstofjaarklassensysteem, zodat meer kinderen de mogelijkheid hebben om op de basisschool te blijven.
 6. Berséba voert de centrale regie over deze experimenten. De daarvoor beschikbare middelen zullen efficiënt en doelgericht worden ingezet.
 7. De speciale voorzieningen zijn gericht op het terugplaatsen van leerlingen naar het reguliere basisonderwijs. De reguliere scholen volgen hun verwezen leerlingen en onderzoeken de mogelijkheden om terugplaatsing van deze leerlingen mogelijk te maken.
- Tijdens het directienetwerk van Berséba in november dachten we na over inclusief onderwijs. Vanuit de Bijbelse begrippen zorg, barmhartigheid, waardigheid van de mens en rechtvaardigheid is inclusief onderwijs een opdracht. Dit vraagt een omslag in kijken, denken en handelen. Als je beseft, wat dit voor leerkrachten betekent, is het op dit moment meer een verlangen dan een haalbare realiteit. Werken aan dit concept zal dus heel veel tijd vragen. De schoolontwikkeling van de achterliggende jaren laat wel een proces zien waarin we meer kinderen kunnen blijven vast houden dan voorheen. Het werken vanuit een gezamenlijke visie (kernwaarden) en teamscholing is een belangrijke voorwaarde voor meer inclusief onderwijs. Dat zullen wij dus zeker vasthouden.

Jeugdzorg in Dordrecht

We zien een goede voortzetting van de samenwerking met jeugdzorg. Als de zorgvragen goed geformuleerd zijn, is de gemeente bereid om ook te investeren in het vormgeven van passende hulp voor kinderen die dat nodig hebben. Daarbij wordt steeds goed gekeken naar de grens tussen onderwijs en zorg. Onderwijs valt onder de verantwoordelijkheid van passend onderwijs en zorg onder de jeugdwet.

Schoolgegevens

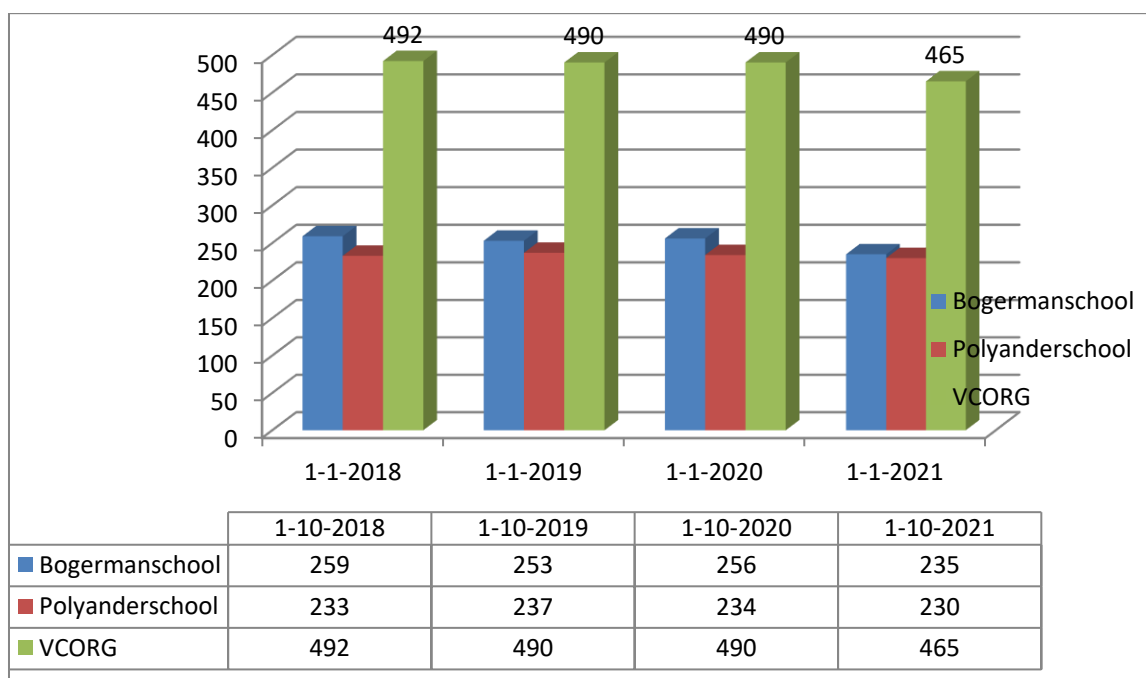
- **Namen managementteam en brinnummers (bekostigingsnummer van de overheid)**

Algemeen directeur:	B.A.D. van der Wulp	
Adjunct-directeur	I.G. Molendijk	(ds. J. Polyanderschool)
Adjunct-directeur	G.C. de Heer	(ds. J. Bogermanschool)
Coördinator /intern begeleider	N.C.A. van Pelt	(ds. J. Bogermanschool)
Studieloopbaanbegeleider	A. de Ligt	(ds. J. Polyanderschool)

Brinnummer	Naam
07OW	Ds. J. Bogermanschool
08XJ	Ds. J. Polyanderschool

Leerlingenaantallen

	01-10-19	01-10-20	01-10-21
Instroom schipperskinderen			
Bogermanschool	11	9	6

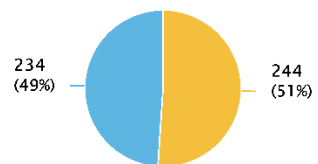
• Geprognosticeerde telgegevens leerlingen

De prognose voor de Bogermanschool is, dat het leerlingenaantal tot en met 2020 stijgt. Daarna lijkt de groei over te zijn.

De Polyanderschool kent een toename van het aantal leerlingen. Na 2021 lijkt er een lichte daling plaats te vinden.

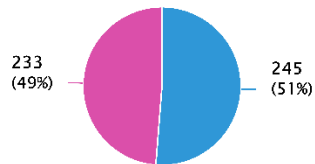
LEERLINGEN PER LEEFTIJDGROEP

● 4 – 7 jaar ● 8 jaar en ouder

ultimview.nl

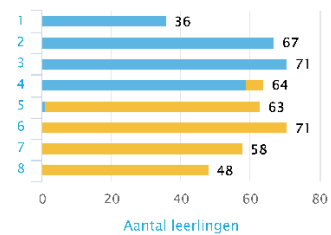
LEERLINGEN PER GESLACHT

● Man ● Vrouw

ultimview.nl

LEERLINGEN PER LEERJAAR

● 4 – 7 jaar ● 8 jaar en ouder

ultimview.nl

In bovenstaande grafieken (oktober 2018) ziet u in de eerste grafiek, dat de leerlingen in de onderbouw net iets minder zijn als in de bovenbouw. De terugloop van het aantal kinderen is hier in terug te zien.

In de tweede afbeelding ziet u dat er minder meisjes zijn dan jongens

Op de derde afbeelding zien we het aantal leerlingen per leerjaar. Daarin ziet u dat de groei niet evenwichtig is maar dat er minder kinderen zijn in groep 1. Daar komen nog wel kinderen bij in de loop van het cursusjaar maar het zijn er minder dan het vorige cursusjaar.

Het valt op, dat het aantal aangemelde schipperskinderen een grillig verloop heeft. De verwachting is, dat dit aantal op termijn minder zal worden. De extra bekostiging, die we ontvangen voor de schippers zal naar verwachting versneld worden afgebouwd.

4. PERSONEELSBELEID

4.1 Inleiding

Het personeelsbeleid van de Vereniging wordt centraal vormgegeven. Alle personeelsleden zijn in dienst van dezelfde werkgever. Zij hebben dus allen een bestuursbenoeming.

Behalve de leden van het managementteam zijn ook diverse leerkrachten op beide locaties werkzaam geweest.

Het personeel onderschrijft de grondslag van de school en stelt zich daarmee onder het onvoorwaardelijk gezag van Gods Woord.

Deze keuze heeft gevolgen voor het totale dagelijks handelen.

De vijf kernwaarden, die overal in de scholen zichtbaar zijn, komen dagelijks terug in allerlei situaties. Dat doen we in onze gesprekken met de kinderen, maar ook in het gesprek met de collega's. Met de ouders communiceren we maandelijks waar we mee bezig zijn en hopen op deze wijze dat woorden verinnerlijkt worden.

De kernwaarden zijn ingebed in de identiteit. Samen willen we op deze manier met alle geledingen werken aan de gezamenlijke opdracht, zoals die geformuleerd is in schoolgids en schoolplan.

Na een verzoek van het VGS is meegedaan aan een pilot gespreksvoering Performance Management. Na een positieve ervaring hiermee is deze nieuwe vorm van gesprekscyclus dit jaar ingevoerd. De cyclus bestaat uit een startgesprek, een functioneringsgesprek en een beoordelingsgesprek. In een digitale omgeving worden de collega's op allerlei zaken wat betreft identiteit, persoonlijke ontwikkeling, competenties en ontwikkelingsgebieden bevraagd. Hierna vindt er een gesprek plaats, waarbij wordt gesproken over wat is aangedragen. Het resultaat wordt na digitale ondertekening direct geplaatst in het eigen personeelsdossier.

Beheersing uitkering na ontslag

Het risico van het moeten verstrekken van uitkeringen na ontslag is afgedekt door deelname aan het Bureau Wachtijdgelden Gereformeerd Schoolonderwijs (BWGS)

4.2 Schoolplan 2015-2019 en 2019-2023

In mei 2015 kwam, met inzet van veel betrokkenen, het schoolplan 2015-2019 gereed. Het schoolplan, dat ook op de website is te raadplegen geeft verantwoording van de manier, waarop aan ons onderwijs vorm wordt gegeven.

Als tweede beschrijft het de plannen per jaar voor de komende periode. Als derde deel is er een beschrijving van ieder vak en tenslotte als vierde deel het schoolondersteuningsprofiel, zoals dat met ons samenwerkingsverband Berséba tot stand is gekomen.

Inmiddels zijn we met de teams aan het nadenken over de inhoud van het nieuwe schoolplan 2019-2023. We doen dat met een medewerker van Driestar Educatief.

Nadat allerlei data is verzameld van ouders, leerlingen en personeel is er met een kerngroep nagedacht over een eerste studiedag. Voorafgaand werd informatie verzameld bij externen, die regelmatig op school komen en bij leerlingen, ouders en personeel. Waar staan we en waar willen we naar toe en wat is daarvoor nodig? In het volgende bestuursverslag wordt op het resultaat terug gekomen.

4.2.1. Professionalisering

Ook dit jaar is er nog geïnvesteerd in de nascholing van het vak Engels.

Een groot aantal leerkrachten zijn inmiddels gecertificeerd.

Een paar collega's hebben alsnog een certificaat behaald.

Een paar collega's zijn van het doen van examen vrijgesteld, omdat het op hen teveel impact heeft om dat nu nog te doen.

Twee leerkrachten deden daarnaast een Cambridge cursus en hebben inmiddels nu zoveel niveau, dat ze de resterende collega's kunnen begeleiden.

Naast het vak Engels kreeg ook het omgaan met moderne media aandacht.

Het vak muziek kreeg een duidelijke impuls. Op beide scholen is inmiddels een basisinstrumentarium aangeschaft en krijgt het geven van het vak ook in het komende jaar nog extra aandacht. Dit wordt aangestuurd door de werkgroep muziek. Opnieuw is er stimuleringsubsidie ontvangen, waarmee we verder kunnen om het vak muziek op een goede manier te geven in de verschillende jaargroepen,

Met een deskundige van Driestar Educatief heeft een verdere verdieping plaatsgevonden met betrekking tot het op een deskundige manier begeleiden van kinderen die meer aan kunnen dan de basisstof.

De collega's van de onderbouw leggen zich toe op het werken met een nieuw observatieinstrument: 'Leerlijnen jonge kind'. Ze doen dat met een specialist 'jonge kind' van Driestar educatief.

De verschillende MT-leden volgden de volgende opleidingen:

- Middenmanagement
- Contextuele begeleiding
- Post HBO IB.

Eén MT lid vervolgde de opleiding Middenmanagement. Een ander MT lid bekwaamt zich jaarlijks in het begeleiden van leerkrachten.

De directeur volgde een tweejarig herregistratietraject, dat in 2018 is afgerond. Inmiddels is hij gestart met een vervolgopleiding van vier jaar.

4.3 Personele bezetting per 31-12-2018

	Bogerman	Polyander
Aantal personeelsleden in dienst in verslagperiode (incl. OOP)	32	27

4.3.1 Personele inzet Ds. J. Bogermanschool

Functiecategorie	Aantal FTE's					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Directie	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Leerkracht	14,64	14,01	13,43	13,43	13,43	13,43
O.O.P.	2,89	2,87	2,87	2,87	2,87	2,87
Vervanging e.r.	0,00	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15
Totaal	18,03	17,53	16,95	16,95	16,95	16,95

4.3.2 Personele inzet Ds. J. Polyanderschool

Functiecategorie	Aantal FTE's					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Directie	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Leerkracht	11,47	12,63	12,47	12,47	12,47	12,47
O.O.P.	1,43	2,08	1,99	1,99	1,99	1,99
Vervanging e.r.	0,00	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15
Totaal	13,40	15,36	15,10	15,10	15,10	15,10

De bekostiging is vooral afhankelijk van het aantal leerlingen, dat de school bezoekt. Met de controller van de VGS en de managementassistente worden de aantallen voortdurend gemonitord.

De dependance aan de Atmosfeerstraat is een goede keuze gebleken. Doordat de gemeente het gebouw beschikbaar stelde, zijn wij in staat de leerlingen van groep 8 van de Bogermanschool hier op te vangen en tevens gestalte te geven aan het peuterwerk van de Polyander gedurende vier dagdelen.

4.4 Ontwikkelingen personeelsbeleid

In het jaar 2018 zijn de volgende onderdelen van het integraal personeelsbeleid aan de orde geweest:

Onderdeel	Korte toelichting	Status
Taakbeleid	Tijdsinzet van het personeel. Berekeningsmodel van VGS ingezet	lopend
Formatieplan	Inzet van personeel in relatie tot werkzaamheden en kosten binnen begrotingsmodel VGS	afgerond
Performance Management	Met elk personeelslid wordt een start-functionerings- of beoordelingsgesprek gehouden, waarbij het POP (Persoonlijk Ontwikkelingsplan) en de competenties en het functioneren worden besproken	lopend
Exitgesprekken	Met vertrekkende personeelsleden wordt een gesprek gevoerd over de achterliggende periode. Tijdens dit gesprek wordt de achterliggende periode geëvalueerd	afgerond

4.5 Arbodienst

Als scholen zijn we aangesloten bij de federatie Rijnmond. Alle Arbozaken worden in een gezamenlijk contract via de federatie geregeld.

5. ONDERWIJSKUNDIG BELEID

5.1 Veranderdoelen en nascholingsactiviteiten

Veranderdoelen 2018	Nascholing	Status
1. Het jonge kind: Hoe realiseren we met beide scholen in de onderbouw een rijke leeromgeving met uitdagende hoeken. 2. Implementatie van kwaliteitsinstrument leerlijnen jonge kind	Driestar Educatief denkt in voorbereiding en uitvoering mee. MT-leden verzorgen met externen studiemiddagen	Voortgezet
3. Het organiseren van een teambijeenkomst met als onderwerp: mediacode. Persoonlijk gebruik, gebruik op school, website, filtering. Vervolgens vaststellen beleid.	MT/ ICT/TEAM	Voortgezet
4. Het vergroten van eigen vaardigheden met betrekking tot het spreken en het geven van Engels	Driestar Educatief verzorgt de nascholing. Er zijn drie niveaugroepen	Afgerond
5. Het uitvoer geven aan het schoolplan 2015-2019	MT	Lopend
6. Het actualiseren van de gezamenlijke schoolgids	MT	Jaarlijks
7. Het uitgeven bij de aanvang van een nieuw schooljaar van een geïntegreerde jaarplanner en 2 schoolkalenders	MT	Jaarlijks
8. Het opnieuw formuleren van doelen van het schrijfonderwijs voor groep 1 t/m 8 met als doel verbetering van de kwaliteit van dat onderwijs	Driestar Educatief verzorgt een viertal nascholingsbijeenkomsten. Eén gezamenlijke en drie voor de drie afzonderlijke bouwen	Kon niet worden afgerond in verband met langdurige ziekte van medewerker Driestar Educatief
9. H(O)GW: het analyseren en interpreteren van de toets resultaten, zodat iedere leerkracht in staat is onderwijs op maat te bieden	Driestar-Educatief instrueert MT-leden in het interpreteren en vertalen van de uitkomsten	Voortgezet
10. In het kader van HGW het voeren van kindgesprekken. Het gaat hierbij om het stellen van de juiste vragen op de juiste manier.	Gedragsspecialisten /Ib-ers	Jaarlijks
11. Het uitvoeren van groepsbezoeken en groepsbesprekingen	MT-leden en ib-ers	Jaarlijks
12. Aandacht gedrag	Werkgroep /MT/team	Voortgezet
12. Verbetering muziekonderwijs	Teams Van de gemeente hebben we opnieuw een subsidie ontvangen die we in samenwerking met ToBe	Voortgezet

	inzetten ter verbetering van het muziekonderwijs . Na een gezamenlijke nascholing vindt er individuele coaching plaats.	
13. Opleiding middenmanagement	Adjunct directeur	Voortgezet
14. Opleiding post HBO IB	Adjunct directeur en MT lid	Afgerond
15. Contextuele begeleiding	MT lid	Voortgezet
16. Herregistratie Register Directeur Onderwijs	Directeur	Voortgezet

5.2. EXTRA MIDDELEN AANPAK WERKDRUK 2018/2019

brinnummer	07OW
naam school	Ds Johannes Bogermanschool
gemeentenaam	Dordrecht
aantal leerlingen per 1 oktober 2017 (incl. leerlingen nevenvestiging)	247
bedrag per leerling voor aanpak werkdruk 2018/2019	€ 155,55
middelen aanpak werkdruk 2018/2019	€ 38.421

brinnummer	08XJ
naam school	Ds J Polyanderschool
gemeentenaam	Dordrecht
aantal leerlingen per 1 oktober 2017 (incl. leerlingen nevenvestiging)	228
bedrag per leerling voor aanpak werkdruk 2018/2019	€ 155,55
middelen aanpak werkdruk 2018/2019	€ 35.465

Verantwoording besteding werkdrukkiddelen

In de achterliggende jaren gaven collega's aan in toenemende mate werkdruk te ervaren. De administratieve last, de toenemende en steeds meer complexere problematiek van de leerlingenzorg, de vele overleggen zorgden ervoor dat collega's aangaven het beroep steeds zwaarder te gaan vinden.

Daarbij kwam dat bijna alleen de senioren bevoegd waren om het vak bewegingsonderwijs te geven. Ook dit kostte steeds meer van de leerkrachten.

Dit alles heeft geleid tot het nadenken wat anders kan om de ervaren werkdruk te verlagen.

Een eerste maatregel was om het aantal vergaderingen sterk te reduceren. Deze wijziging is twee jaar geleden in gang gezet en wordt door de collega's als positief ervaren. Je vergadert bij voorkeur over zaken die er morgen toe doen. Lange verhalen worden vermeden en de vergaderingen hebben zoveel mogelijk een interactief verloop.

In 2018 kwamen eerder dan verwacht extra middelen vrij om de werkdruk te verlagen. Na het voorgaande was het duidelijk waar het meest behoefte aan was: extra handen in de klas door de aanstelling van een extra onderwijsassistente en een vakdocent bewegingsonderwijs. Deze voorstellen zijn gedeeld met personeel, bestuur en GMR en werden enthousiast ontvangen.

In de tijd dat een groep bewegingsonderwijs heeft, krijgt de eigen leerkracht die tijd om administratie bij te werken.

De middelen zijn hiermee dan ook volledig ingezet voor personele bekostiging.

Deze ingeslagen weg zal dan ook in het nieuwe cursusjaar worden voortgezet.

5.3 Peuterspeelzaal

De peuterspeelzalen vallen nu onder de wet kinderopvang.

Dat brengt met zich mee, dat de eisen voor de opvang aangescherpt zijn en dat er gezocht moet worden naar een zo goed mogelijke aansluiting met het basisonderwijs.

Het betreft zowel de eisen van inrichting als wat van de medewerkers wordt gevraagd.

In samenwerking met Driestar Educatief, arbodienst Arboneel en met gastouderbureau Korelon zijn er de nodige acties in gang gezet om de gevraagde kwaliteit te waarborgen.

Deze professionalisering heeft er toe bijgedragen dat beide locaties door de GGD positief zijn beoordeeld.

Op beide scholen draaien inmiddels twee groepen op vier afzonderlijke dagdelen.

Met beide peuterspeelzalen wordt gewerkt aan een zo goed mogelijke afstemming tussen de beide locaties. Ook voor onze peuterspeelzalen geldt: samen doen wat samen kan. Op beide locaties is een coördinator, die praktische zaken kan kortsluiten met de mt-er/ib-er van de locatie. Op deze wijze is ook een goede continuïteit en warme overdracht gewaarborgd.

- **Buitenschoolse opvang**

De VCORG heeft de buitenschoolse opvang geregeld door kleinschalige identiteitsgebonden gastouderopvang. Dit wordt geboden door Korelon te Zwijndrecht, een christelijk gastouderbureau. Korelon richt zich in haar beleid primair op het kind. Veiligheid en stabiliteit zijn voor het kind van levensbelang. Zij probeert dit te bereiken door de opvang te concentreren rond gezin en school, waarbij de kerkelijke achtergrond een cruciale factor is.

De vertrouwde omgeving van het kind wordt hierdoor maximaal bewaard. De continuïteit van het 'gewone' leven kan doorgaan. De kans dat een kind kan worden opgevangen in een bekende en vertrouwde omgeving wordt hierdoor geoptimaliseerd.

5.4 Kwaliteitszorg

Leerlingen en hun ouders moeten erop kunnen vertrouwen dat hun school onderwijs van voldoende kwaliteit realiseert. Naast de inspectie, die risicogericht toezicht houdt, hebben de scholen zelf meerdere instrumenten om de kwaliteit regelmatig te meten. In het achterliggende schooljaar is door de ontwikkelaar met het kwaliteitszorginstrument 'Integraal' gestopt.

Daarvoor in de plaats is een ander instrument, Werken Met Kwaliteitskaarten, de scholen aangeboden. Dit aanbod is aangenomen en wel om dezelfde redenen als toen we werkten met Integraal.

Het instrument biedt de mogelijkheid om zorg te dragen voor een goed systeem van zelfevaluatie.

Het geeft tevens de mogelijkheid om op een logische manier de verbinding naar schoolontwikkeling en persoonlijke ontwikkeling te leggen.

Cyclisch wordt aan de teams gevraagd een vragenlijst in te vullen. Tevens wordt aan de leerlingen van groep 5 t/m 8 gevraagd een lijst met diverse onderwerpen over hun schoolbeleving in te vullen.

Eens in de twee jaar wordt ook aan de ouders gevraagd een vragenlijst in te vullen. De antwoorden in deze vragenlijsten voorzien ons van informatie op de volgende domeinen van kwaliteitszorg: onderwijsleerproces, planmatige ondersteuning, schoolcultuur, samenwerking met ouders, kwaliteitsmanagement, organisatie management, imago.

De uitkomsten van de vragenlijsten, die gedeeld worden met belanghebbenden, hebben ons geleerd, dat er een hoge mate van welbevinden en oudertevredenheid is. Aandachtspunten worden zo snel mogelijk omgezet in acties. Op deze manier willen we blijvend werken aan een goede kwaliteit van het onderwijs.

Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs op de school, voor de financiële situatie en voor het naleven van wetten en regels. Het bestuur moet zich verantwoorden over de resultaten.

In december 2017 en in mei van 2018 heeft de inspecteur een onderzoek gedaan. Het betrof een inspectiebezoek volgens een nieuwe opzet: een verificatie onderzoek en een onderzoek in verband met de staat van het onderwijs naar het vak rekenen. Met bestuur, CvT, GMR, ouders, leerlingen, leerkrachten en management zijn afzonderlijke gesprekken gevoerd.

De uitkomsten wat het onderwijs betreft waren reden tot tevredenheid. Een erkenning van de inspanningen, die dagelijks door alle collega's getoond worden.

We voldeden aan alle basiskwaliteiten en kregen voor het pedagogisch klimaat de waardering goed. Het schriftelijke verslag zelf moet na een gesprek met het bestuur nog volgen.

De resultaten van inspectiebezoeken zijn te vinden op www.owinsp.nl.

5.5 Monitoringsgegevens

Tijdens de schoolloopbaan van de leerlingen worden diverse methode- en niet-methodegebonden toetsen afgenomen. Voor het monitoren gebruiken we de eindopbrengsten van de volgende niet-methodegebonden toetsen:

groep 8: NIO toets (Nederlandse Intelligentietest voor Onderwijsniveau)

groep 8: Centrale eindtoets van het CvTE (College voor Toetsen en Examen)

Resultaten groep 8 cursusjaar 2018 / 2019*

NIO intelligentietoets	Afnamedatum	Resultaten	NIO-totaal
Ds. J. Bogermanschool	14-11-2018	Verbaal: 108,8 symbolisch: 103,8	107,3
Ds. J. Polyanderschool	21-11-2018	Verbaal: 110,8 symbolisch: 101,5	107,2

*De uitstroomgegevens van dit cursusjaar worden pas in april / mei 2019 bekend en zullen we in het volgende bestuursverslag vermelden.

Centrale Eindtoets CvTE	Afnamedatum	Schoolscore	Landelijk gemiddelde
Ds. J. Bogermanschool	17 t/m 19 april 2018	540	534,9
Ds. J. Polyanderschool	17 t/m 19 april 2018	539,3	

Uitstroomgegevens	Aantal leerlingen naar het voortgezet onderwijs				
	TOTAAL	VMBO BK	VMBO GT	HAVO	VWO
Ds. J. Bogermanschool	23	3	7	9	4
Ds. J. Polyanderschool	27	4	2	14	7

Afstemming en terugkoppeling

De afstemming met het voortgezet onderwijs is heel belangrijk voor een goede aansluiting.

Met een directielid van het Wartburg College locatie Marnix, waar de meeste kinderen naartoe gaan, is er jaarlijks een overdrachtsgesprek over de verwijzing van de kinderen naar het voortgezet onderwijs.

We ontvangen jaarlijks van het voortgezet onderwijs overzichten van de vorderingen en het type opleiding van onze oudleerlingen. We vergelijken dat met het schooladvies dat we gaven. Het blijkt dat onze schooladviezen een hoge betrouwbaarheid hebben.

6. FINANCIËEL BELEID (VGS)

6.1 Analyse van het netto resultaat

	Realisatie 2018 x € 1.000	Begroting 2018 x € 1.000	Vershil
Baten			
(B1) Rijksbijdragen	2.647	2.486	161
(B2) Overige overheidsbijdragen	-	-	-
(B3) Overige baten	49	38	11
Totaal baten	2.696	2.524	173
Lasten			
(L1) Personele lasten	2.058	2.029	29
(L2) Afschrijvingen	86	86	-0
(L3) Huisvestingslasten	189	195	-5
(L4) Overige instellingslasten	254	229	25
Totaal lasten	2.588	2.539	49
Saldo baten en lasten	109	-15	124
(R1) Saldo fin. baten en lasten	1	-	1
Nettoresultaat	109	-15	124

Bovenstaande tabel geeft een weergave van de geconsolideerde staat van baten en lasten van de gehele organisatie. Het resultaat van 109.313 euro is als volgt opgebouwd:

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil
Ds. J. Bogermansschool	60.156	-55.516	115.672
Ds. J. Polyanderschool	57.961	35.298	22.663
Vereniging	-8.804	5.100	-13.904
Totaal	109.313	-15.118	124.431

De baten en lasten van de vereniging zijn verwerkt onder de overige baten en overige instellingslasten. De vereniging komt negatiever uit dan begroot als gevolg van ondersteuning aan de peuterspeelzalen.

De scholen hebben in 2018 een positief resultaat gerealiseerd van ruim 118.000 euro. Begroot was een resultaat van circa 20.000 euro negatief, een positief verschil van 138.000 euro. Dit kent verschillende oorzaken. In 2018 zijn twee ontwikkelingen te noemen, die in de begroting en ons beleid niet waren opgenomen. De eerste betreft indexaties op de rijksbijdragen in verband met gestegen pensioenpremies en de nieuwe cao. Het totale effect van beide scholen op de rijksbijdragen is 125.000 euro geweest. De loonkosten laten als gevolg hiervan een vergelijkbare overschrijding zien. De tweede onverwachte ontwikkeling zijn het vervroegd vrijkomen van middelen voor werkdrukvermindering. Zoals eerder in dit verslag aangegeven, hebben beide scholen in 2018 hier circa 31.000 euro voor ontvangen. Dit wordt ingezet voor extra handen in de klas

(onderwijsassistent) en een docent bewegingsonderwijs. De loonkosten hiervan zijn vergelijkbaar met de extra ontvangen rijksbijdragen.

Onderstaand een beknopte toelichting op de overige ontwikkelingen en de belangrijkste verschillen ten opzichte van de begroting per categorie.

(B1) – De overschrijding van 161.000 euro op de **Rijksbijdragen** wordt voor 156.000 euro verklaard door eerder genoemde verschillen. Daarnaast zijn de bijdragen vanuit passend onderwijs wat hoger uitgekomen in verband met indexaties voor gestegen lonen.

(B3) – Binnen de **overige baten** is circa 11.000 euro meer ontvangen dan begroot. Voor 9.000 euro wordt dit veroorzaakt door hogere bijdragen bij de vereniging. Het overige verschil wordt verklaard door hogere ouderbijdragen en een correctie vanuit Aegon voor teveel betaalde premie uit het verleden.

(L1) – De **personele lasten** komen op totaal niveau 29.000 euro hoger uit dan begroot. Voor 62.000 euro is dit het gevolg van hogere loonkosten tegenover een besparing van 58.000 euro op de overige personele lasten.

De overschrijding op de loonkosten is eigenlijk beperkt aangezien er 156.000 euro extra loonkosten zijn gerealiseerd door de gestegen pensioenpremies, nieuwe cao en inzet voor werkdrukvermindering. Per saldo betekent dit een besparing van 94.000 euro (156.000 minus 62.000 euro). Voor bijna 50.000 euro is dit te verklaren door lagere vervangingskosten. Vanuit UWV en VFGS zijn diverse vergoedingen ontvangen voor zwangerschapsverloven en ziekte. De vervanging hiervan is door intern personeel of stagiaires opgevangen, omdat beschikbaar personeel schaars is. Ten opzichte van de begroting is dit een besparing. De resterende besparing kan worden toegewezen aan diverse kleine wijzigingen in de formatie, met name op de Bogermanschool.

De besparing op de overige personele lasten wordt voor 35.000 euro verklaard door een nog te ontvangen compensatie voor transitievergoeding(en) van afgelopen jaren. In een nieuwe regeling is besloten dat transitievergoeding bij ontslag als gevolg van twee jaar ziekte worden gecompenseerd. De bijdragen worden in 2020 uitgekeerd. Verder zijn er lagere uitgaven geweest aan zorg. Een deel van deze uitgaven is ook onder de leermiddelen gerealiseerd.

(L3) – Binnen de **huisvestingslasten** is een besparing van 5.000 euro gerealiseerd. Met name de kosten voor klein onderhoud zijn lager uitgekomen.

(L4) – De **overige instellingslasten** komen 25.000 euro hoger uit dan begroot. Dit kan vrijwel geheel toegeschreven worden aan hogere uitgaven bij de vereniging.

6.2 Financiële positie

Onderstaand overzicht geeft de balans weer per 31 december van de afgelopen drie boekjaren.

ACTIVA	Ultimo 2018 x € 1.000	Ultimo 2017 x € 1.000	Ultimo 2016 x € 1.000
Immateriële vaste activa	-	-	-
Materiële vaste activa	647	546	530
Financiële vaste activa	74	38	38
Totaal vaste activa	721	584	568
Vorraden	-	-	-
Vorderingen	290	229	202
Liquide middelen	974	1.095	1.145

Totaal vlottende activa	1.264	1.323	1.347
Totaal activa	1.985	1.907	1.915

PASSIVA	Ultimo 2018 x € 1.000	Ultimo 2017 x € 1.000	Ultimo 2016 x € 1.000
Algemene reserve	1.254	1.135	1.001
Bestemmingsreserves publiek	-	-	-
Bestemmingsreserves privaat	365	374	389
Bestemmingsfonds publiek	-	-	-
Bestemmingsfonds privaat	-	-	-
Eigen vermogen	1.619	1.509	1.390
Voorzieningen	117	168	312
Langlopende schulden	-	-	-
Kortlopende schulden	249	230	214
Totaal passiva	1.985	1.907	1.915

Als gevolg van relatief hoge investeringen is de post **materiële vaste activa** met circa 100.000 euro gestegen. De investeringen komen later in deze paragraaf verder aan bod.

De post **financiële vaste activa** is gestegen in verband met de te verwachten compensatie voor transitievergoeding(en) in 2020.

De **reserves** zijn met circa 109.000 euro gestegen wat overeenkomt met het geconsolideerde resultaat. Binnen de reserves wordt onderscheid gemaakt tussen publieke (scholen) en private (vereniging) reserves.

De **voorzieningen** zijn met circa 52.000 euro gedaald. Aan de voorziening groot onderhoud is 65.000 euro gedoteerd en bijna 118.000 euro onttrokken (regulier onderhoud en verbouwing Polyanderschool). Daarnaast is er ruim 1.100 euro gedoteerd aan de personeelsvoorziening.

6.3 Financiële kengetallen

Met behulp van een aantal kengetallen kan een verdere beoordeling worden gegeven van de financiële gezondheid van de organisatie. Naast de waarden zoals deze gelden voor 2016, 2017 en 2018, wordt tevens de algemene adviesnorm weergegeven.

Kengetal	Norm	2018	2017	2016
Liquiditeit	2,00	5,07	5,77	6,31
Solvabiliteit 1	0,50	0,82	0,79	0,73
Rentabiliteit	n.v.t.	4,05%	4,66%	5,23%
Huisvestingsratio	max.10%	7,46%	7,84%	8,55%
Weerstandvermogen (bestuursniveau)	15,00%	36,73%	38,80%	36,35%
Weerstandvermogen (schoolniveau)	15,00%	23,02%	23,84%	20,03%
Kapitalisatiefactor incl. privaat vermogen	max.60%	69,63%	69,88%	73,01%
Kapitalisatiefactor excl. privaat vermogen	max.60%	56,72%	55,78%	57,75%

De **liquiditeit** is afgelopen jaren gedaald als gevolg van uitgaven vanuit de voorziening. De afname van de voorziening zorgt tegelijkertijd voor een stijging van de **solvabiliteit**. Beide kengetallen voldoen ruimschoots aan de gestelde normen. De vereniging kan dus zowel op de korte als de lange termijn aan de verplichtingen voldoen.

De **rentabiliteit** is de afgelopen jaren positief geweest waardoor financiële buffers verder zijn gegroeid. De continuïteitsparagraaf laat voor de komende jaren negatieve resultaten zien.

De **huisvestingsratio** kent een maximale norm van 10%. Het kengetal laat zien of er niet te veel geld weglekt aan huisvesting. Dit is niet het geval.

Belangrijk kengetal blijft het **weerstandsvermogen**. Er wordt een algemene norm gehanteerd van 15%. Ondanks het positieve resultaat is het weerstandsvermogen gedaald. Oorzaak is de hoge investeringsgraad. Desondanks blijft de norm ruim behaald, zowel inclusief als exclusief privaat vermogen.

De **kapitalisatiefactor** komt met name in beeld wanneer de onderwijsresultaten minder zijn. Dan geldt een maximale norm van 60%. Op publiek niveau wordt deze norm niet overschreden wat aangeeft dat het kapitaal efficiënt wordt benut.

6.4 Investerings- en financieringsbeleid

In 2018 is er voor circa 139.000 euro geïnvesteerd in materiële vaste activa. Begroot was een bedrag van 162.000 euro. Er is in 2018 een bedrag van 86.000 euro afgeschreven.

De investeringen hadden betrekking op de volgende categorieën:

ICT	78.000	euro
Overige materiële vaste activa	40.000	euro
Inventaris en apparatuur	12.000	euro
Leermiddelen	9.000	euro
Totaal	139.000	euro

Binnen de categorie ICT was 90.000 euro begroot, er is minder besteed aan de begrote desktops en er hoefden minder smartboards vervangen te worden. De overige materiële vaste activa hebben betrekking op speeltoestellen op de dependance. Deze waren begroot als verbouwkosten van 65.000 euro.

De investeringen in inventaris en apparatuur betreft diverse kleinere aanschaf van o.a. AED's en klein meubilair. De begroting stond op 27.000 euro.

Tot slot is er fors minder geïnvesteerd in leermiddelen. De vervanging van de methode taal is eerder gerealiseerd en voor geschiedenis was een kleinere investering nodig.

Het financieringsbeleid is er op gericht dat er geen gebruik hoeft te worden gemaakt van externe kredietverstrekkers. Alle investeringen zijn binnen dit beleid uitgevoerd.

6.5 Treasury verslag

In 2018 hebben er geen beleggingen en derivaten plaatsgevonden in risicodragend kapitaal. Er zijn geen wijzigingen opgetreden ten opzichte van voorgaand jaar. Zowel de publieke als de private middelen zijn niet ondergebracht in risicodragend kapitaal. De beschikbare vrije middelen werden overgemaakt naar een spaarrekening. Er hebben zich in het verslagjaar geen liquiditeitsproblemen voorgedaan.

Bij het selecteren van een bank voor het onderbrengen van de spaartegoeden wordt door het bestuur gelet op de credit rating van de betreffende bank, conform de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016' en met het oog op het zoveel als mogelijk waarborgen van een goed beheer van deze tegoeden. Om dit te waarborgen is door het bestuur een treasury statuut opgesteld, waarin afspraken zijn vastgelegd inzake de wijze waarop wordt omgegaan met de regeling. Daarnaast is in dit statuut opgenomen wie welke verantwoordelijkheden op dit terrein heeft. Op hoofdlijnen staat in het treasury statuut beschreven dat het beleid ten aanzien van beleggingen, leningen en derivaten met betrekking tot de publieke middelen zeer behoudend is. De hoofdsom dient ten alle tijden gegarandeerd te zijn.

Vanuit private middelen zijn leningen verstrekt aan het samenwerkingsverband WSNS Barendrecht. Het betreft een tweetal leningen die aangegaan zijn per 1-8-2014. Het betreft een rentedragende lening met een looptijd van maximaal 25 jaar (Leensom I) en een t.o.v. de bank achtergestelde lening met een looptijd van 37 jaar (Leensom II). Ten opzichte van vorig jaar is het leningbedrag niet aangepast. Totaal gaat het om 37.726 euro per 31 december 2018.

7. BEHEERSBELEID

7.1 Algemeen

Voor het Bestuur was 2018 een spannend jaar om te zien of er duidelijkheid zou komen vanuit de Gemeente Dordrecht ten aanzien van het huisvestingsbeleid en wel het onderwerp doordecentralisatie. Op dit moment zijn er voor de overname van de gebouwen en de definitieve plannen voor de te vormen coöperatieve vereniging van de diverse scholen nog steeds geen definitieve contracten. Het voortgezet onderwijs heeft afgehaakt en het gaat nu uiteindelijk alleen om een nieuw samenwerkingsverband van het primair onderwijs waarbij allerlei fiscale verwickelingen het verloop van het proces hebben vertraagd.

Ondertussen hebben we wel samen met de nieuwe leden van de beheercommissie mogen werken aan de continuering van het meerjarenonderhoudsplan voor beide locaties en heeft de dependance van de ds. J. Polyanderschool een ware metamorfose ondergaan.

7.2 Beheercommissie

Voor beide scholen heeft de beheercommissie inmiddels een ingewerkt team van vrijwilligers; voor de Bogermanschool zijn dit de heer C. Krayenoord die al jaren lid is van de commissie en de heer H. Korpershoek; voor de Polyanderschool de heer W. Jansen, eveneens al lang lid, en de heer H.J. Stok. Gezamenlijk vergaderen we eens per kwartaal en zijn we voor de directeur van beide scholen steun en toeverlaat daar waar het gaat om onderhoud van de scholen en verbouwingen; oplossen van allerlei problemen zoals lekkages en stroringen aan de installaties of het bijhouden van het meer jaren onderhoudsplan.

7.3 Onderhoud

Ds J. Polyanderschool:

2018 stond in het teken van het afronden van de verbouwing van het hoofdgebouw van de school; schilderwerk, toiletgroepen en lokalen werden grondig gerenoveerd. Ook de directiekamer en de gehele school werd voorzien van nieuw linoleum; kapstokken zijn vervangen en overal in de lokalen zijn de plafonds en de muren onderhanden genomen of de kasten vervangen daar waar nodig. Samen met de Gemeente Dordrecht hebben we ook de dependance aan kunnen pakken; hier is dubbel glas geplaatst; airco; schilderwerk en plafond en het schoolplein opnieuw aangepakt om te voldoen aan de eisen van deze tijd. Dankbaarheid overheerst bij directie, Polyanderteam en commissie dat we dit hebben kunnen realiseren met hulp van de Gemeente. Zelfs het dak hebben we kunnen isoleren en opnieuw voorzien van een geheel nieuwe dakbedekking.

Ds J. Bogermanschool:

Op deze locatie hebben we voornamelijk regulier onderhoud kunnen doen volgens het meerjarenonderhoudsplan. De commissie heeft allerlei kleine zaken op kunnen pakken; lekkage verholpen en ook samen met beide scholen alle lopende onderhoudscontracten kunnen herzien, zodat we de komende jaren efficiënt kunnen werken en voor beide gebouwen dezelfde bedrijven als partner hebben.

7.3 Arbozaken *

Arbo- en ziekteverzuimbeleid

Het doel van het federatieve Arbo- en ziekteverzuimbeleid is een uniform en op elkaar afgestemd ziekteverzuimbeleid, waarbij op dit gebied adequaat en professioneel gehandeld wordt.

Ambities en werkwijze:

- o We zijn op de hoogte van de nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot arbo- en ziekteverzuimbeleid, onder andere ten aanzien van de wijzigingen van het Vervangingsfonds, de impact van WAZO-uitkeringen, etc.
- o We kennen de gezondheidsrisico's in het primair onderwijs en nemen vanuit goed werkgeverschap een professionele en proactieve houding aan ten opzichte van ons onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel.
- o We houden het huidige contract aan met administratiepakket RAET en de aansluiting met ZBA-netwerk ten behoeve van de inzet van een bedrijfsarts. Daarnaast wordt de federatieve arbo-coördinator (FAC) en federatieve preventiecoördinator (FPC) ingezet in de persoon van Jongeneel/Arboneel uit Ede. In voorkomende gevallen is een deskundig bestuurslid gevraagd op te treden als casemanager.
 - We streven naar een adequaat en effectief functionerend ziekteverzuimbeleid op de scholen, waarbij de “Wet verbetering Poortwachter” juist en tijdig wordt opgevolgd.
- o De schooldirecteur voert vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid de regie over het ziekteverzuimbeleid en wordt daarin gefaciliteerd door de genoemde externe arbodeskundigen. De schoolspecifieke preventiemedewerkers leveren een bijdrage in de preventieve signalering van werkdruk bij het personeel op de scholen. Het eindresultaat is een arbeidsgerelateerd ziekteverzuimpercentage van minder dan 4% binnen FPO Rijnmond op jaarbasis.

Inzet middelen:

- o De kosten voor de inzet van de bedrijfsarts worden schoolspecifiek afgerekend. Inmiddels heeft de bedrijfsarts te kennen gegeven te stoppen met zijn werkzaamheden. Een nieuwe individuele bedrijfsarts was niet beschikbaar zodat via het FPO er nu onderhandelingen gaande zijn met een Arbodienst
- o Arboneel (de persoon Jongeneel) levert de diensten van federatieve arbocoördinator (FAC) en federatieve preventiecoördinator (FPC) en casemanager. De FAC-taken bestaan o.a. uit uitvoeren van het totale arbobeleid volgens het arbobeleidsplan en de actuele arbojaardoelstellingen. De FPC-taken bestaan hoofdzakelijk uit het aansturen en begeleiden van schoolspecifieke preventiemedewerkers.
- o De ds. J. Polyanderschool heeft een eigen EHBO vereniging. De jaarlijkse nascholing wordt op beide locaties gegeven. De BHV training vindt eveneens op beide locaties plaats. Collega's van beide scholen en van de Peuterhof volgen de nascholing.

Voor dit gedeelte van het jaarverslag is gebruik gemaakt van het strategisch beleidsplan van onze federatie.

8. RELATIE EN COMMUNICATIE

8.1 Uitgangspunten

- Goede communicatie zorgt ervoor dat informatie wordt uitgewisseld, zodanig dat betrokkenen niet alleen een beter inzicht verwerven in wat er wordt gecommuniceerd, maar ook een open relatie behouden. Vanuit die open relatie is er vertrouwen in en respect voor elkaar.
- Het is belangrijk dat een school een goed georganiseerd communicatiesysteem heeft. Wie zijn de leerkrachten en wanneer kan ik ze bereiken? Hoe signaleren we leer- en gedragsproblemen (kind- of leerlingvolgsysteem, leerlingendossiers)? Hoe en op welke momenten communiceren we met de ouders?
- Communicatie op school moet meer zijn dan een technisch perfect georganiseerd systeem. Het moet vooral ook:
 - zorgen dat alle betrokkenen bij de school (leerkrachten, leerlingen, ouders, GMR, bestuur en CvT) elkaar begrijpen, naar elkaar luisteren, met elkaar samenwerken. Dit realiseren we voor de ouders door o.a. het houden van een jaarlijkse informatieavond, een aantal contactavonden en zo mogelijk een tweejaarlijkse projectavond
 - in begrijpelijke taal gebeuren
 - duidelijk en doorzichtig zijn (iedereen weet wat en hoe). Hierbij is het van belang de regels en routines jaarlijks te evalueren en zo nodig aan te passen.
- Communicatie raakt de identiteit, maar ook het imago van onze schoolorganisatie. Enkele belangrijke randvoorwaarden voor onze communicatie zijn:
 - In onze communicatie dienen onze kernwaarden tot uitdrukking te komen.
 - In onze communicatie dient het belang van het kind/de kinderen centraal te staan.
 - We communiceren direct. Dat wil zeggen dat het voor alle betrokkenen goed is, dat er over inhoudelijke zaken die de kinderen aangaan niet via de mail wordt gecommuniceerd, maar rechtstreeks met leerkracht, intern begeleider of directeur.
 - We handelen vanuit de eerder genoemde kernwaarden.

8.2 Communicatielijnen richting ouders

- Het bestuur stelt documenten en regelingen vast. De GMR geeft haar advies. Dit advies wordt verwerkt. Door de algemeen directeur worden deze documenten gebruikt in de communicatie met de ouders. Hierbij gaat het om documenten als Schoolgids, Schoolplan, Jaarverslag en regelingen als de Klachtenregeling. De Identiteitsverklaring dient bij de aanmelding van elke nieuwe leerling door beide ouders te worden ondertekend als onderdeel van het Toelatingsbeleid leerlingen.
- De scholen hanteren verscheidene communicatiemiddelen richting de ouders. Te denken valt aan de schoolgids en schoolkalender, het jaarverslag van de vereniging, de nieuwsbrieven, te weten het Bogermanbulletin en de Polyanderperiodiek, de websites van de beide scholen, nieuwsmail, de inloophorlogens voor schippersouders, de geplande oudercontacten, bijvoorbeeld contactavonden ter bespreking van de rapporten, overige consultatieve gesprekken, de informatieavonden aan het begin van een cursusjaar en een periodieke ouderavond met een spreker.
- De ouders zijn vertegenwoordigd in de Klachtencommissie. De procedure voor klachtenbehandeling staat in de Schoolgids. De regeling voor de klachtencommissie ligt ter inzage op school.
- Ouders communiceren ook onderling. De school streeft ook hierbij naar een communicatie, die beantwoordt aan de kernwaarden. De onderlinge oudercontacten krijgen onder meer gestalte tussen de ouders, die allerlei inhoudelijke of ondersteunende taken binnen de school uitvoeren, maar ook buiten de school.
- Ouders communiceren met de school ook binnen de GMR.

8.3 Relatie met de kerken

In het bestuur en de CvT participeren alle vijf kerkelijke gemeenten. Uitwisseling van relevante informatie tussen de kerkenraad en school is altijd belangrijk. School, kerk en gezin delen dezelfde zorgen.

Vanwege het belang van een goede relatie tussen kerk, school en gezin is er een periodiek overleg met een afvaardiging van de kerkenraden. Zij komen ook naar de jaarlijkse ledenvergadering van de schoolvereniging. Echter, dat is niet de plaats om zorgen en ontwikkelingen te delen. Het is daarom van belang uitwisseling van relevante ontwikkelingen een plaats te geven op de agenda van een georganiseerd overleg tussen de kerken en de scholen. Dit kan bijdragen tot een goed en beter begrip voor de eigen verantwoordelijkheden, mogelijkheden en beperkingen van scholen en schoolbestuur.

Aan de plaatselijke predikanten wordt bij toerbeurt gevraagd hun medewerking te verlenen aan de vieringen bij het Kerstfeest en op de Goede Vrijdag. Deze vieringen vinden plaats in de afzonderlijke kerkgebouwen die genoeg ruimte bieden. Ook op deze wijze willen we onze verbondenheid met de plaatselijke kerken onderstrepen.

8.4 Overige externe communicatie

De scholen onderhouden contacten met toeleverende instellingen, zoals de LOVK met betrekking tot instromende varende kleuters.

De scholen onderhouden contacten en communiceren met voorzieningen in de regio, zoals voortgezet onderwijs, politie, brandweer, Careyn (voormalige GGD) en dergelijke.

De scholen onderhouden externe contacten met begeleidingsinstituten, zoals Driestar Educatief en het Hoornbeeckcollege betreffende bijvoorbeeld het plaatsen van stagiaires en nascholing.

De scholen participeren actief in buitenschoolse netwerken, zoals samenwerkingsverband Berséba, FPO-Rijnmond, ICT-netwerk, Netwerk schippersscholen van BSOS (ds. J. Bogermanschool).

De scholen onderhouden functionele contacten met de (lokale) overheid.

De scholen onderhouden contacten met de buurt waarin de scholen staan door activiteiten rond einde van het jaar.

8.5 Verantwoording

Het domein van de publieke verantwoording begint de laatste jaren steeds meer aan belang te winnen. Enerzijds omdat de bekostigingssystematiek van het onderwijs totaal is veranderd en min of meer de organisaties tot verantwoording dwingt.

In het kielzog van de gewijzigde bekostigingssystematiek is er ook sprake van deregulering. Hierdoor is de besteding van de middelen buiten het directe gezichtsveld van de overheid geraakt. En dat betekent dat er via een andere weg, de weg van de publieke verantwoording, controle wordt uitgeoefend.

Enerzijds is er de overheid, die een bepaalde omschreven verantwoording van de besteding der gelden aan de scholen oplegt, anderzijds zijn er de *stakeholders*, die meer vragen naar hoe je je als onderwijsorganisatie manifesteert. En dat niet alleen als papieren verantwoording, maar concreet in elke activiteit die je als organisatie naar buiten neergezet hebt. Dit raakt de identiteit.

Verantwoorden is dan ook vanuit de identiteit duidelijk maken waar we voor staan en waar we voor gaan en hoe we daaraan werken, zoeken naar draagvlak in de omgeving, laten zien welke resultaten we bereiken, leren van wat niet goed gaat en leren met alle belanghebbenden, die bij de scholen betrokken zijn.

We willen graag aan andere belanghebbenden laten zien wat we doen: transparant, open en eerlijk. Het gaat dus niet alleen om verticale verantwoording (in de richting van de overheid), maar ook om horizontale verantwoording (in de richting van interne en externe belanghebbenden).

Het vindt plaats met de volgende middelen:

- een strategisch beleidsplan (schoolplan), dat voor alle ouders is in te zien, waardoor de ouders en andere belanghebbenden informatie krijgen over de kwaliteit van het onderwijs
- beschrijving van de veranderdoelen voor ouders en andere belanghebbenden in schoolgids en schoolkalender
- het (financieel) bestuursverslag voor de stakeholders
- resultaten van (inspectie)onderzoeken, die ook op de website van de inspectie worden geplaatst.

8.6 Afhandeling van klachten

Er zijn geen bijzondere klachten binnengekomen.

9. TOEKOMST EN CONTINUÏTEIT

9.1 Toekomstige externe ontwikkelingen

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2019-2023 is rekening gehouden met externe ontwikkelingen. Hierbij kan gedacht worden aan gevolgen van de Miljoenennota 2019, ontwikkelingen in de cao en de middelen voor werkdrukvermindering. Zie voor meer informatie de verantwoording bij de begroting 2019.

9.2 Toekomstige interne ontwikkelingen

Teldatum	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Onderbouw totaal	237	233	226	222	225	230
Bovenbouw totaal	238	245	264	268	245	239
Totaal	475	478	490	490	470	469

Functiecategorie	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Directie	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Leerkracht	26,11	26,64	25,89	25,89	25,89	25,89
O.O.P.	4,33	4,95	4,86	4,86	4,86	4,86
Vervanging eigen rekening	0,00	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30
Totaal	31,44	32,89	32,05	32,05	32,05	32,05

Bovenstaande tabellen laten de verwachte ontwikkeling zien van het leerlingenaantal met de daarbij behorende inzet. Het leerlingaantal zal in 2019 wat stijgen door een hogere instroom. De jaren hierop volgend laten een daling zien. Ten opzichte van de verwachtingen van vorig jaar is het overzicht naar beneden bijgesteld. Jaarlijks wordt de verwachte instroom geactualiseerd. Het leerlingaantal is voor een deel onzeker omdat o.a. niet bekend is hoeveel leerlingen vanuit de PKN instromen.

Het aantal fte's zal in 2019 stijgen. Dit is grotendeels het effect van de extra inzet voor werkdrukvermindering dat per augustus 2018 is gestart. Vanaf augustus 2019 zal de formatie op de Bogermanschool een groep terug worden gebracht. Oorzaak is teruglopende bekostiging voor schipperskinderen. Terugloop van de bekostiging leidt niet tot gedwongen ontslag. Dit kan worden opgevangen door natuurlijk verloop.

9.3 Staat van baten en lasten – begroting

	Realisatie 2018 x € 1.000	Begroting 2019 x € 1.000	Begroting 2020 x € 1.000	Begroting 2021 x € 1.000
Baten				

(B1) Rijksbijdragen	2.647	2.688	2.675	2.716
(B2) Overige overheidsbijdragen	-	-	-	-
(B3) Overige baten	49	38	38	38
Totaal baten	2.696	2.725	2.712	2.754
Lasten				
(L1) Personele lasten	2.058	2.248	2.230	2.250
(L2) Afschrijvingen	86	86	89	101
(L3) Huisvestingslasten	189	192	192	192
(L4) Overige instellingslasten	254	240	237	237
Totaal lasten	2.588	2.766	2.747	2.780
Saldo baten en lasten	109	-40	-35	-26
(R1) Saldo fin. baten en lasten	1	-	-	-
Nettoresultaat	109	-40	-35	-26

Bovenstaand overzicht geeft de begroting weer voor de komende 3 jaar. Er is geen sprake van majeure investeringen de komende jaren.

Het overzicht laat meerjarig negatieve resultaten zien. Enerzijds is dit het gevolg van ontwikkelingen in het leerlingaantal en de bekostiging. De negatieve resultaten worden geaccepteerd, omdat afgelopen jaren positieve resultaten zijn gerealiseerd en de financiële buffers ruim voldoende zijn. Grootste onzekerheid in de begroting zijn de middelen vanuit de subsidie voor kinderen van ouders met een trekkend bestaan. Met de nieuwe regeling voor onderwijsachterstanden vervallen deze middelen mogelijk. Het gaat hierbij om jaarlijks 40.000 euro.

9.4 Balans – begroting

ACTIVA	Ultimo 2018 x € 1.000	Ultimo 2019 x € 1.000	Ultimo 2020 x € 1.000	Ultimo 2021 x € 1.000
Immateriële vaste activa	-	-	-	-
Materiële vaste activa	647	586	595	621
Financiële vaste activa	74	-	-	-
Totaal vaste activa	721	586	595	621
Voorraden	-	-	-	-
Vorderingen	290	240	240	240
Effecten	-	-	-	-
Liquide middelen	974	952	845	820
Totaal vlottende activa	1.264	1.192	1.085	1.060
Totaal activa	1.985	1.778	1.681	1.681
PASSIVA	Ultimo 2018 x € 1.000	Ultimo 2019 x € 1.000	Ultimo 2020 x € 1.000	Ultimo 2021 x € 1.000
Algemene reserve	1.254	1.103	1.064	1.033

Best. reserve publiek	-	-	-	-
Best. reserve privaat	365	384	389	394
Best. fonds publiek	-	-	-	-
Best. fonds privaat	-	-	-	-
Eigen vermogen	1.619	1.488	1.453	1.427
Voorzieningen	117	139	76	102
Langlopende schulden	-	-	-	-
Kortlopende schulden	249	152	152	152
Totaal passiva	1.985	1.778	1.681	1.681

Bovenstaande tabel toont de balans over 2018 en de jaren hierop volgend. De balans van 2018 is gebaseerd op de werkelijke cijfers. De waarden vanaf 2019 zijn echter berekend op basis van een voorlopige inschatting van 2018 per het najaar 2018. Hierdoor kunnen er onlogische afwijkingen ontstaan, de langere termijn ontwikkeling is echter wel inzichtelijk.

9.5 Interne risicobeheersings- en controlesystemen

Om de risico's zoveel als mogelijk te beperken, hanteert de vereniging een planning en controle cyclus waarbij de directie samen met een externe adviseur van VGS de ontwikkeling van de financiële prestaties monitort en hier ook periodiek verantwoording over aflegt richting het bestuur. De basis voor de verantwoording wordt naast de realisatie gevormd door de meerjarenbegroting die voorafgaand aan elk jaar door de directies wordt opgesteld en ter fiattering aan het bestuur wordt voorgelegd. In deze meerjarenbegroting worden zo veel als mogelijk financiële risico's onderkent en wordt beoordeeld in hoeverre acties nodig zijn.

Daarnaast is ten behoeve van de interne controle, de administratieve organisatie beschreven van de processen met een financieel risico. Hierin is de functiescheiding, overdraagbaarheid en betrouwbaarheid van informatie gewaarborgd. Tussen het bestuur en haar administratieve dienstverlener, VGS Administratie, is daarnaast een Service Level Agreement van toepassing.

9.6 Belangrijkste risico's en onzekerheden

De meerjarenbegroting is opgesteld in een veranderende context, waarin er ook sprake is van risico's. Eén van de grootste risico's is misschien wel de politieke instabiliteit op verschillende fronten. Jaarlijks is dit een terugkomend fenomeen. Concreet speelt de ontwikkeling met betrekking tot de subsidie voor leerlingen van ouders met een trekkend bestaan. Hier wordt jaarlijks bijna 40.000 euro voor ontvangen. De kans is reëel dat deze geldstroom binnen enkele jaren komt te vervallen. Dit zal gevolgen hebben voor de formatie op de scholen. In de begroting wordt rekening gehouden met dit scenario. Beheersing van dit risico geschiedt door regelmatige informatievoorziening vanuit DUO en VGS.

Een ander risico is het groeiend tekort aan leerkrachten. Met name het invullen van ziekte en zwangerschapsverloven blijkt een uitdaging. Hierdoor ontstaat soms de situatie van drie verschillende leerkrachten voor 1 groep. Dit risico wordt zoveel als mogelijk beheerst door binding met het personeel te houden en ze zo langdurig aan de school te verbinden. Daarnaast bestaat de mogelijkheid tot het inzetten van extern personeel. De school heeft voldoende buffers om dit te kunnen opvangen.

Niet alleen financiële risico's, maar ook niet-financiële risico's zijn belangrijk. Te denken valt aan risico's rondom de onderwijskwaliteit, het imago van de school en de naleving van de code 'Goed Bestuur'. Zie voor dit laatste punt het verslag van het toezichthoudend orgaan.

9.7 Beheersing van risico's

Voor het opvangen van de zogenaamde restrisico's en onvoorziene calamiteiten gebruikt de school in haar financieel beleid onder andere het kengetal weerstandsvermogen om te zorgen dat er voldoende eigen vermogen beschikbaar is als risicobuffer. Voor de vaststelling van de hoogte van deze buffer is gebruik gemaakt van een standaard risicoprofiel 15%. In 2019 zal een verkenning worden uitgevoerd over het standaard risicoprofiel passend is voor onze organisatie.

Om niet onnodig de risicobuffer aan te spreken, wordt in elk geval getracht om risico's tijdig te onderkennen en indien nodig acties te ondernemen om de impact van het risico te verkleinen. De meerjarenbegroting is hiervoor een belangrijke tool. Het effect van een dalend leerlingaantal of een uit de pas lopend kostenpatroon is zo inzichtelijk. Ook kunnen in de meerjarenbegroting aanpassingen doorgerekend worden.

De hierboven beschreven risicobeheersings- en controlesystemen zijn het afgelopen jaar toereikend geweest. Er zijn geen belangrijke risico's opgetreden die de continuïteit van de organisatie in gevaar gebracht hebben. Er is dan ook geen reden om aanpassingen aan de systemen door te voeren.

10. TENSLOTTE

Iedere week gebeurt het.

In de personeelskamers luisteren de personeelsleden naar het Woord van God.

Bidden zij samen om Zijn zegen over dat Woord.

Bidden zij om de juiste houding tegenover de kinderen.

Bidden zij voor de kinderen in de groep.

Bidden zij ook voor hen die individueel om welke reden dan ook begeleid worden.

Bidden zij voor de ouders die hun kinderen toevertrouwen.

Iedere dag gebeurt het.

Het Woord van God gaat open.

Het voorbereide wordt doorgegeven.

In alle eenvoudigheid.

En terwijl zij vertellen, gebeurt het wonder.

Alle eeuwen door.

Wat wij dikwijls niet zien.

Het zaad moet immers eerst sterven.

Hij houdt getrouw Zijn Woord.

Pijlen van liefde

De scherpe pijlen van de Machtige

Zijn de Woorden van God.

Hij schiet Zijn pijlen af

En doorboort daarmee

Het hart van de mens

Is het hart doorboord

Met de pijlen van Gods Woord,

Dan brengen die geen dood,

Maar doen ze het hart in liefde ontvlammen.

God verstaat de kunst ons

Met Zijn pijlen van liefde te treffen.

En mooiere liefdepijlen dan woorden

Zijn er niet.

Ja, God doorboort met Zijn pijlen
Het hart van wie liefheeft,
Om hem in zijn liefde te sterken.
Hij doet dat om ons minnaars te maken.

Preek over psalm 119:5

A. Augustinus (354-430)

Met dank aan de medewerkers van de VGS: dhr. S. den Hartog MSc, R. Schenkel,
en diverse bestuurs-, CvT- en commissieleden en collega's,

B.A.D. van der Wulp, algemeen directeur

11. Lijst met afkortingen

ARBO	Arbidsomstandigheden
BRIN	Basis Registratie Instellingen
BSOS	Basisscholen Onderwijs aan Schipperskinderen
BZW	Begeleid zelfstandig werken
DOS	Directie Overleg Schippersscholen
e.r.	eigen risico
EFJ	Elektronisch Financieel Jaarverslag
FA	Financiële Administratie
FPO Rijnmond	Federatie Primair Onderwijs regio Rijnmond
Fte	Fulltime equivalent
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
ICT	Informatie en Communicatietechnologie
IPB	Integraal personeelsbeleid
Korelon	Kinderopvang in relatie tot het onderwijs
LOF	Lokaal Onderwijs Forum
LOVK	Landelijk Onderwijs aan Varende Kleuters
MT	Managementteam
NOS	Netwerk Onderwijs Schippersscholen
OOP	Onderwijs Ondersteunend Personeel
OPOD	Openbaar Primair Onderwijs Dordrecht
OT	Ondersteunings Team
PDCA	Plan-Do-Check-Act
PKO	Periodiek Kwaliteitsonderzoek
POP	Persoonlijk Ontwikkelingsplan
SEO	Schooleindonderzoek
SEP	Stichting Exploitatie Peuterhof
SMW	Schoolmaatschappelijk werk
VCORG	Vereniging voor Christelijk Onderwijs op Reformatorische Grondslag
WSNS	Weer samen naar school

JAARVERSLAG 2018

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)

De GMR van de twee reformatoren scholen in Dordrecht bestaat uit leden vanuit het personeel en de ouders van de ds. J. Bogermanschool en de ds. J. Polyanderschool. De GMR zet zich in voor allerlei (schooloverstijgende) zaken en heeft daarin adviesbevoegdheid.

De GMR bestond per 1-1-2018 uit de volgende personen:

- Personeelsgeleding ds. J. Bogermanschool: mw. H. den Hoed - van Horssen, mw. D. Mulderij - Ramp en dhr. S. Smits.
- Oudergeleding ds. J. Bogermanschool: Mw. G.E. Blom - Jansen, dhr. E. Bouman en mw. M. van Nieuwaal - Gerritsen.
- Personeelsgeleding ds. J. Polyanderschool: mw. H. Jobse - van de Graaf, mw. H.G. van Pelt - Stolk, en mw. S.W. van de Wetering - Maat.
- Oudergeleding ds. J. Polyanderschool: dhr. P.P. Moret (voorzitter), dhr. C. Theunisse (secretaris) en mw. C. de Wagenaar - Theunisse.

Mw. D. Mulderij – Ramp was dit jaar langere tijd afwezig wegens zwangerschap en bevalling. Zij en haar man kregen een dochter Lydia. Ook dhr. C. Theunisse werd samen met zijn vrouw en kinderen verblijd met een dochter en zusje, Loïs. Alle goeds en Gods zegen in de opvoeding toegewenst!

Verkiezingen

In april hebben we de jaarlijkse verkiezingen voor de GMR gehouden.

In de oudergeleding van de ds. J. Polyanderschool was dhr. C. Theunisse aftredend en herkiesbaar. Er is een stemming geweest met één tegenkandidaat. Dhr. C. Theunisse is weer herkozen.

In de personeelsgeleding van de ds. J. Bogermanschool was mw. H. den Hoed - van Horssen aftredend en niet meer herkiesbaar. Zij is opgevolgd door mw. P. Flach – van Ruitenburg. We bedanken mw. Den Hoed voor het werk wat zij mocht doen binnen de GMR en we heten mw. Flach hartelijk welkom.

In de personeelsgeleding van de ds. J. Polyanderschool was mw. S.W. van de Wetering - Maat aftredend en herkiesbaar. Zij is, omdat er verder geen tegenkandidaten waren, herkozen.

Visie/missie

We hebben er als GMR voor gekozen om ons dit jaar te verdiepen in een eigen visie en missie. Een eigen visie en missie op zich doen niets, maar om aan de hand daarvan te werken geeft de GMR wel veel meer de zelfstandige functie waarvoor ze dient: daadkrachtig zijn, adviezen geven, klankbord zijn, voorstellen van meerdere kanten bezien, ouders vertegenwoordigen, personeel vertegenwoordigen etc. Om dit goed vorm te geven, hebben we de RMU uitgenodigd om ons daarin

adviezen te geven. Ook hebben we ons eigen functioneren tegen het licht gehouden door een SWOT-analyse te schrijven.

Uiteindelijk zijn de visie en missie omschreven en ook de taken die erbij horen. De uitwerking daarvan loopt deels al, andere zaken willen we later verder oppakken.

We hebben de regenboog ook laten doorwerken in onze visie, neem bijv. 'eerlijkheid'. Transparantie vinden wij belangrijk. We vinden het belangrijk om een open vizier te hebben naar alle gesprekspartners.

Een ander voorbeeld is 'vertrouwen', we gaan op een integere manier om met het geschonken vertrouwen.

Een doel wat wij o.a. hebben is het verbeteren van de relatie met de achterban, zodat de input daarvandaan groter wordt en zodat we hen écht vertegenwoordigen.

Genoeg over onze visie en missie, belangrijkste is dat we in de dagelijkse praktijk recht doen aan al onze doelen.

Werkzaamheden

Communicatie en samenwerking met bestuur, CvT en MT

Van het bestuur ontvingen we, zoals ieder jaar, de jaarkalender met vergaderdata. De onderwerpen ter bespreking zijn hierin zichtbaar, zodat de informatiestroom tussen bestuur, Commissie van Toezicht en GMR gestructureerd kon verlopen.

Verder vonden de structurele overleggen plaats; in januari hebben we vergaderd met het bestuur, in maart met de Commissie van Toezicht en tijdens iedere vergadering kwam er een MT-lid om de beleidsmatige, dan wel praktische zaken toe te lichten.

Waar we als GMR steeds meer naar toe willen is een vroege betrokkenheid bij allerlei processen. Daarvoor is regelmatig overleg en korte contacten belangrijk.

Verandering bestuursmodel

Het bestuur heeft ons dit jaar al vroeg betrokken bij de plannen om het bestuursmodel te veranderen. Praktisch loopt het bestuur tegen een aantal zaken aan. Het inspectiebezoek waarvan we begin dit jaar de uitslag kregen, heeft de plannen versneld. We denken positief mee en hopen dat er uiteindelijk een bestuursmodel komt waarbij de bestuurlijke taken, maar ook de onderwijskundige taken voldoende gewaarborgd zijn.

Tot slot

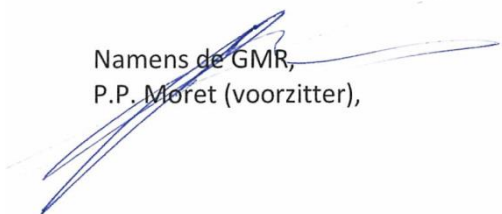
We kijken als GMR terug op een goed, gezellig en productief jaar. Allerlei zaken, van snoep strooien tot verandering in bestuursmodel passeerden de revue. En dat maakt het GMR-werk juist iedere keer weer leuk.

Ook in het komende jaar willen wij ons als GMR, nu vergezeld van een eigen visie en missie, weer inzetten voor kinderen, ouders en leerkrachten.

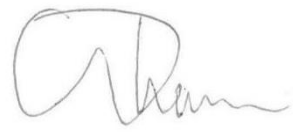
Mat de regenboog, die net al is genoemd, kijken we nog één keer naar de kernwaarde 'vertrouwen'. Psalm 37: 3 omschrijft het heel eenvoudig: '*Vertrouw op den Heere en doe het goede*'. Om ons vertrouwen op Hem te stellen, is er dagelijks gebed voor alle betrokkenen nodig, thuis en op school.

Dordrecht, 27 december 2018

Namens de GMR,
P.P. Moret (voorzitter),

C. Theunisse (secretaris)

JAARVERSLAG 2018

Aan de ledenvergadering,

Inleiding

Ingevolge Artikel 9 van het Reglement intern toezicht, vastgesteld in uw vergadering van 20 juni 2011, is de Commissie van Toezicht (hierna CvT) gehouden jaarlijks verslag te geven van haar werkzaamheden.

In dat verslag dient te worden vermeld:

1. de namen van de leden, hun beroep, leeftijd, alsmede nevenfuncties welke van belang zijn voor de onderwijsinstelling;
2. de door de toezichtcommissie verrichte werkzaamheden;
3. de onderwerpen die aan de orde zijn geweest;
4. de beoordeling van de realisatie van de doelen;
5. de maatschappelijke taak;
6. de van toepassing zijnde code goed bestuur;
7. de honorering en onkostenvergoeding.

Bij deze brengt de CvT hierover verslag uit over het jaar 2018.

1. De namen van de leden, hun beroep, leeftijd, alsmede nevenfuncties welke van belang zijn voor de onderwijsinstelling

<u>Namen leden</u>	<u>Functie binnen CvT</u>	<u>Kerkgenootschap</u>	<u>Beroep</u>	<u>Leeftijd</u>
C.J. van der Beek	voorzitter	Ger. Gem.	onderwijsadviseur	62
A. Hoogesteger	secretaris	Ger. Gem. (in Ned.)	juridisch adviseur	55
B. Cornet	lid	Chr. Ger. Kerk (C)	technisch-directeur	53
A. Verloop	lid	Ger. Gem.	financieel adviseur	46
P.C. Moree	lid	Ger. Gem. in Ned.	aannemer	52

In het jaar 2018 hebben er enkele wisselingen binnen de commissie plaatsgevonden. In de extra ingelaste Algemene Leden Vergadering (ALV) van 22 februari 2018 is de heer P.C. Moree gekozen i.v.m. de verandering van kerkgenootschap van dhr. Hoogesteger. De heer Hoogesteger is als secretaris in de commissie gebleven tot aan de zomervakantie. De heer Verloop zou na de zomervakantie het secretariaat overnemen, maar zag zich genoodzaakt door ziekte zijn lidmaatschap van de CVT neer te leggen, zodat binnen de commissie alsnog een vacature is ontstaan. I.v.m. mogelijke wijzigingen in het bestuursmodel is besloten de vacature niet direct te gaan invullen en ook geen nieuwe secretaris aan te stellen, maar de taken van de secretaris te verdelen over de overige leden.

2. De door de CvT verrichte werkzaamheden

De door de CvT in het verslagjaar verrichte werkzaamheden zijn voornamelijk:

- het beoordelen en vaststellen van de begroting 2019;
- het beoordelen en vaststellen van het jaarverslag 2017 (met jaarrekening);
- het positief-kritisch volgen van de ontwikkelingen op de beide scholen door:
 - het kennis nemen van de nieuwsbulletins van beide scholen;
 - het kennis nemen van de managementrapportages;
 - het kennis nemen van de verslagen van de bestuursvergaderingen;
 - het kennisnemen van de verslagen van de vergaderingen van de Gemeenschappelijk Medezeggenschapsraad (GMR);
 - het zoveel mogelijk bijwonen van schoolbijeenkomsten;
- het onderhouden van contacten met de achterban (m.n. GMR en bestuur);
- het waarnemen en duiden van maatschappelijke ontwikkelingen en het leggen van relatie daarvan met de school.

3. De onderwerpen die aan de orde zijn geweest

De CvT kwam in het verslagjaar 8 maal bijeen, en wel op:

- 18 januari overleg met GMR
- 22 februari ingelaste algemene ledenvergadering
- 22 maart overleg met bestuur + GMR
- 5 april overleg met bestuur
- 19 april reguliere vergadering + deels met bestuur
- 18 juni algemene ledenvergadering
- 1 november reguliere vergadering
- 15 november overleg met bestuur

Besproken onderwerpen met het bestuur zijn ondermeer:

- doordecentralisatie;
- Treasurystatuut;
- voorbereiding algemene ledenvergadering (18 juni 2018);
- de jaarkalender 2018-2019;
- het jaarverslag en jaarrekening 2017 en de begroting 2019;
- aspecten genoemd in het Toezichtkader.

Besproken onderwerpen met de GMR zijn ondermeer:

- algemeen maatschappelijke ontwikkelingen i.r.t. het onderwijs;
- relaties met achterban, bestuur en directie;
- doordecentralisatie.

Op 22 februari 2018 is op de ingelaste extra algemene ledenvergadering de heer Moree gekozen als CvT-lid.

Op 18 juni 2018 is de jaarlijkse algemene ledenvergadering gehouden. Tijdens deze vergadering zijn de heren van der Beek en Cornet (opnieuw) gekozen als CvT-lid.

4. De beoordeling van de realisatie van de doelen

Aan de hand van het ontwikkelde en door u vastgestelde Toezichtkader worden de daarin geformuleerde Toezichtdoelen meer concreet en specifiek. Met het oog op de voornoemde werkzaamheden van de CvT kan gesteld worden dat de CvT haar doelen heeft gerealiseerd. De CvT spreekt vanaf deze plaats en op deze wijze haar waardering uit voor het bestuur, de directie, het management team, het personeel en allen die voor de scholen werkzaam zijn. Door hun inzet en resultaten vallen onze scholen voor de Onderwijsinspectie onder de laagste vorm van inspectietoezicht, het zgn. basisarrangement.

De Onderwijsinspectie werkt sinds augustus van het verslagjaar anders. Er zijn nieuwe onderzoekskaders en die vragen van besturen, schoolleiders en leerkrachten een andere voorbereiding op – en inzet tijdens – het inspectiebezoek. In de nieuwe waarderingskaders maakt de Onderwijsinspectie onderscheid tussen de beoordeling van de wettelijke vereisten, en de doelen die een school zichzelf heeft gesteld. Dit onderscheid in het waarderingskader heeft ook geleid tot wijziging van de beoordeling. Zo kan de inspectie bij een school die voldoet aan de wettelijke vereisten én goed bezig is met de eigen doelen, de waardering ‘goed’ geven. Gebrekkige realisatie van de eigen doelen leidt niet tot een ‘onvoldoende’, maar tot het oordeel ‘kan beter’. Door de school of het bestuur een spiegel voor te houden, hoopt de inspectie onderwijsinstellingen te stimuleren om op eigen wijze doelgericht te verbeteren. Een belangrijke wijziging in de waarderingskaders is de nadruk op het presteren van het bestuur. Dit vraagt van de CvT een andere wijze van toezicht. Dit heeft consequenties voor het bestuursmodel, wat op dit moment gehanteerd wordt. Komend jaar zal nagedacht worden over een nieuw bestuursmodel.

5. De maatschappelijke taak

Het primair onderwijs dient op grond van de wet intern toezicht te hebben. De VCORG heeft in 2011 een CvT ingesteld. Daarmee wordt aan een wettelijk vereiste voldaan. In het algemeen kan gesteld worden dat hoe beter het intern toezicht functioneert, hoe minder extern toezicht (lees Onderwijsinspectie) nodig is. Hier ligt een belangrijk deel van de maatschappelijke taak van de CvT, maar deze taak is ook breder, namelijk naar alle belanghebbenden en betrokkenen bij de scholen. Verder kan gesteld worden dat de contacten van de CvT met de achterban (bestuur, directie, GMR, kerkenraden) goed zijn. De CvT volgt de maatschappelijke ontwikkelingen voornamelijk door middel van de media en nieuwsbrieven.

6. De van toepassing zijnde code goed bestuur

De VGS-schoolbesturen, waaronder ook ons bestuur, conformeren zich aan de code goed bestuur van de PO-Raad. De CvT ziet toe op de naleving ervan.

7. De honorering en onkostenvergoeding

De CvT-leden hebben geen honorering en geen onkostenvergoedingen ontvangen.

Tot slot

Het elkaar wijzen op de ernst van het leven in Bijbels licht behoort tot de kerntaken van christelijk/reformatorisch onderwijs. Dat dit naast het voorbereiden van onze kinderen op hun taak in de maatschappij toch nooit uit het oog zal worden verloren. We wensen hiertoe de schoolvereniging,

het bestuur, directie en personeel en allen die bij de scholen betrokken zijn van harte Gods onmisbare zegen toe. Weet dat die alleen rijk maakt!

De Commissie van Toezicht van de VCORG

C.J. van der Beek
voorzitter

B.Cornet
secretaris (a.i.)

JAARREKENING 2018

BALANS PER 31 DECEMBER 2018

	2018	2017
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	646.559	546.277
Financiële vaste activa	74.125	37.726
	720.683	584.003
Vlottende activa		
Vorderingen	290.349	228.608
Liquide middelen	973.690	1.094.837
	1.264.039	1.323.445
Totaal	1.984.722	1.907.448
PASSIVA		
Eigen vermogen	1.618.805	1.509.492
Voorzieningen	116.748	168.430
Kortlopende schulden	249.169	229.527
Totaal	1.984.722	1.907.448

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er hebben zich na balansdatum geen gebeurtenissen voorgedaan die melding hiervan noodzakelijk maken.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2018

	2018	Begroting 2018	2017
Baten			
Rijksbijdragen	2.647.259	2.486.026	2.482.306
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	-	-	46.926
Overige baten	49.080	37.600	41.753
Totaal baten	2.696.339	2.523.626	2.570.985
Lasten			
Personeelslasten	2.058.468	2.029.261	1.937.126
Afschrijvingen	86.110	86.147	71.219
Huisvestingslasten	189.441	194.500	188.777
Overige lasten	253.586	228.836	255.079
Totaal lasten	2.587.605	2.538.744	2.452.201
Saldo baten en lasten	108.734	15.118-	118.784
Financiële baten en lasten	578	-	993
RESULTAAT BOEKJAAR	109.313	15.118-	119.777

BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

Vooruitlopend op het besluit van de algemene ledenvergadering stelt het bestuur voor om het resultaat over 2018 ad € 109313 als volgt te verdelen:

Algemene reserve	118.117
Bestemmingsreserves privaat	8.804-
Totaal	109.313

Dit voorstel is reeds verwerkt in de jaarrekening.

KASSTROOMOVERZICHT OVER 2018

	2018	2017
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	108.734	118.784
Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat:		
- Aanpassingen voor afschrijvingen	86.110	71.219
- Mutaties van voorzieningen	51.682-	143.714-
	34.428	72.495-
Veranderingen in werkkapitaal:		
- Mutaties vorderingen	61.741-	26.535-
- Mutaties kortlopende schulden	19.643	15.948
	42.098-	10.587-
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	101.064	35.702
Ontvangen interest	578	993
Totaal	578	993
<i>Totaal kasstroom uit operationele activiteiten</i>	<i>101.642</i>	<i>36.695</i>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(des) Investeringsactiviteiten in materiële vaste activa	186.392-	87.196-
Mutaties overige financiële vaste activa	36.399-	-
<i>Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	<i>222.791-</i>	<i>87.196-</i>
Mutatie van liquide middelen	121.149-	50.501-

GRONDSLAGEN

Algemeen

De datum van opmaak van deze jaarrekening is: 13 juni 2019

Grondslagen voor de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. Op grond daarvan zijn de inrichtingseisen van boek 2, titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving toegepast.

De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in euro's.

Belangrijkste activiteiten van de rechtspersoon

De activiteiten van de instelling bestaan voornamelijk uit dienstverlening op het gebied van onderwijs.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Waardering van activa en passiva

De activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van de reeds verstreken afschrijvingstermijnen. Gebouwen en terreinen worden slechts opgenomen voor zover deze economisch eigendom zijn van het bevoegd gezag.

Aanschaffingen worden slechts gewaardeerd indien zij een waarde hebben van € 500 of meer per stuk, dan wel per groep indien deze bij elkaar horen en ineens worden aangeschaft, b.v. lesmethoden.

Investeringsbijdragen van derden worden in mindering gebracht op het investeringsbedrag.

Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode.

Per categorie is naar aanleiding van de gebruiksduur de afschrijvingstermijn vastgesteld.

Voor de verschillende categorieën, worden de volgende afschrijvingstermijnen toegepast:

Jaren		Jaren	
Gebouwen en terreinen		Audiovisuele hulpmiddelen	10
Permanente gebouwen	40	Inrichting speellokaal	20
Noodlokalen	15	Vloerbedekking	20
Houten berging	15	Overige inrichting	20
Dienstwoning	40	ICT	5
Terreinen	0	Bekabeling	20
Inventaris en apparatuur		Onderwijsleerpakket	
Leerlingensets	20	Leermethoden	8
Docentenset	10	Software bij methoden	8
Bureaustoelen	10	Overige materiële vaste activa	
Schoolborden (krijt/white)	20	Vervoermiddelen	8
Kasten	20	Buitenspeeltoestellen en Rubber tegels	15
Overig	20	Betegeling schoolplein	15
Keukenapparatuur	10	Overige materiële vaste activa	15
Digitale schoolborden	8	Zonnepanelen	-

Financiële vaste activa

Leningen

De verstrekte leningen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde vermeerderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Baten en lasten worden in de de staat van baten en lasten verwerkt zodra de vorderingen aan een derde worden overgedragen of een bijzondere waardevermindering ondergaan, alsmede via het amortisatieproces.

Vlottende activa

Vlottende vorderingen

De verstrekte leningen en overige vorderingen die geen onderdeel zijn van de handelsportefeuille, worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs minus benodigde voorziening voor oninbaarheid.

Ministerie van OCW

Onder deze post is het verschil opgenomen tussen het deel van de toegekende rijksbijdragen over het schooljaar 2017-2018 dat betrekking heeft op 2017 en de in 2017 ontvangen bedragen.

Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve bevat de exploitatie-overschotten. Deze reserve heeft geen specifieke bestemming.

Bestemmingsreserves privaat

Hieronder worden de reserves opgenomen die gevormd zijn uit exploitatie-overschotten van private geldstromen.

Voorzieningen

Voorziening groot onderhoud

Voor toekomstige uitgaven inzake groot onderhoud die voor rekening van de vereniging komen, wordt een voorziening groot onderhoud gevormd ter equalisatie van de meerjarige onderhoudskosten. Op basis van een meerjarenonderhoudsplan wordt jaarlijks een bedrag aan deze voorziening gedoteerd. Uitgaven ten behoeve van groot onderhoud worden direct ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening jubileumuitkeringen

In de jaarrekening is een voorziening gevormd voor jubileumgratificaties. Deze voorziening is bestemd om toekomstige uitkeringen i.v.m. jubilea van 25 en 40 dienstjaren te kunnen bekostigen. Werknemers hebben op grond van de CAO RPO hier recht op. De uitkering bedraagt bij 25 dienstjaren een half maandsalaris en bij 40 dienstjaren een heel maandsalaris. In beide gevallen wordt dit vermeerderd met 8% vakantietoeslag. De voorziening is gebaseerd op algemene ervaringscijfers en schattingen.

Op grond van algemene ervaringscijfers is hiervoor een bedrag opgenomen van € 600 per FTE.

Kortlopende schulden

Vlottende schulden

De overige kortlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode.

Bij de eerste opname van kortlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde verminderd met (in geval van een financiële verplichting die niet tegen reële waarde, met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, is opgenomen) de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten.

Overlopende passiva

Hieronder zijn de nog niet-bestede geoormerkte gelden opgenomen van de ontvangen OCW-subsidies. OCW-subsidies waarop geen oormerking van toepassing is, worden ten gunste van het verslagjaar gebracht waarop deze betrekking hebben.

De overlopende post te betalen vakantiegeld over de maanden juni t/m december is opgenomen voor de opgebouwde vakantierechten van personeel dat per balansdatum in dienst is, vermeerderd met een opslag voor sociale lasten.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben. Lasten en verplichtingen die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar en die vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden, worden opgenomen in de jaarrekening.

Personele lasten

De personele lasten zijn onderverdeeld in de categorieën: lonen en salarissen, sociale lasten, pensioenen en overige personele lasten. Onder de categorie lonen en salarissen zijn ook de onkostenvergoedingen (zoals verhuiskosten, reiskosten, telefoonkosten etc.) opgenomen.

De kosten van opname van ouderschapsverlof komen ten laste van de staat van baten en lasten.

De kosten van opname van BAPO komen ten laste van de staat van baten en lasten.

Pensioenen

De pensioenverplichtingen zijn ondergebracht bij bedrijfspensioenfonds ABP. De dekkingsgraad per balansdatum is 103,8%. Er bestaat geen individuele verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies bij een tekort van ABP. De pensioenpremies die betrekking hebben op het boekjaar zijn als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Financiële kengetallen

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de instelling in staat is op langere termijn aan haar verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitspositie geeft de toestand op 31 december weer. Er is dus sprake van een momentopname.

Solvabiliteit 1: eigen vermogen / balanstotaal

Solvabiliteit 2: eigen vermogen + voorzieningen / balanstotaal

De liquiditeit geeft de mate aan waarin de instelling in staat is op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen. De liquiditeitspositie geeft de toestand op 31 december weer. Er is dus sprake van een momentopname.

Liquiditeit (current ratio): vlottende activa / kortlopende schulden

Liquiditeit (quick ratio): vlottende activa - voorraden / kortlopende schulden (indien geen voorraad op de balans is gewaardeerd, is dit kengetal gelijk aan de current ratio)

De rentabiliteit is berekend door het exploitatieresultaat te delen op het totaal baten.

De kapitalisatiefactor is als volgt berekend:

(totaal kapitaal +/- gebouwen en terreinen) / (totale baten + financiële baten)

Het weerstandsvermogen is als volgt berekend:

(eigen vermogen +/- materiële vaste activa) / rijksbijdragen

KENGETALLEN FINANCIËLE POSITIE		
	2018	2017
Solvabiliteit 1	0,82	0,79
Solvabiliteit 2	0,87	0,88
Liquiditeit (current ratio)	5,07	5,77
Liquiditeit (quick ratio)	5,07	5,77
Rentabiliteit	4,05%	4,66%
Kapitalisatiefactor (incl. privaat)	69,63%	69,88%
Weerstandsvermogen (-/- MVA)	36,73%	38,80%

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE BALANS

Materiële vaste activa									
	Aanschafprijs	Cum. Afschrijving	Boekwaarde 1-1-2018	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2018	Aanschafprijs	Cum. Afschrijving
Gebouwen en terreinen	141.922	32.164	109.757	-	-	3.512	106.245	141.922	35.676
Inventaris en apparatuur	516.926	177.796	339.130	90.306	410	63.489	365.537	593.104	227.567
Andere vaste bedrijfsmiddelen	189.962	92.572	97.390	49.034	87	18.613	127.724	228.470	100.745
In uitvoering en vooruitbetalingen	-	-	-	47.052	-	-	47.052	47.052	-
Totaal	848.809	302.532	546.277	186.392	497	85.614	646.559	1.010.547	363.988

<i>Desinvesteringen</i>			
	Aanschafprijs	Afschrijvingen	Desinvestering
Inventaris en apparatuur	14.129	13.719	410
Andere vaste bedrijfsmiddelen	10.526	10.439	87
Totaal	24.654	24.158	497

Toelichting materiële vaste activa

De MVA in uitvoering en vooruitbetalingen betreft een verbouwing aan de dependance. Deze verbouwing wordt begin 2019 afgerond waarna deze kosten geactiveerd worden onder 'Gebouwen en terreinen'.

Financiële vaste activa

	Boekwaarde 1-1-2018	Investeringen en verstrekte leningen	Des- investeringen en aflossingen	Waardever- anderingen	Boekwaarde 31-12-2018
Overige vorderingen	-	35.542	-	-	35.542
Lening WSNS	37.726	857	-	-	38.583
Totaal	37.726	36.399	-	-	74.125

Toelichting financiële vaste activa

De lening aan WSNS betreft een tweetal leningen die zijn verstrekt aan SWV WSNS Barendrecht en zijn aangegaan per 1-8-2014. Het betreft een rentedragende lening met een looptijd van maximaal 25 jaar (Leensom I) en een t.o.v. de bank achtergestelde lening met een looptijd van 37 jaar (Leensom II).

De rente vergoeding over Leensom I is de 12 maands Euribor + (een 1 x per drie jaar vast te stellen) opslag van 2%. Per 31-12-2017 betreft dit 1,9170%. De rentevergoeding over Leensom II is 6,5%. Beide percentages zijn op jaarbasis.

De overige vordering betreft een transitievergoeding waarvoor vanaf 01-04-2020 compensatie kan worden aangevraagd bij het UWV.

Vorderingen

	2018	2017
Debiteuren	35.874	42.107
OCW/EZ	113.929	117.303
Gemeenten en GR's	42.546	30.240
<i>Overlopende activa</i>		
Vooruitbetaalde kosten	37.624	18.563
Overige overlopende activa	60.375	20.395
Overlopende activa	97.999	38.958
Totaal	290.349	228.608

Liquide middelen

	2018	2017
Tegoeden op bank- en girorekeningen	973.690	1.094.837
Totaal	973.690	1.094.837

Toelichting liquide middelen

De liquide middelen zijn direct opneembaar.

Eigen vermogen

	Stand per 1-1-2018	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2018
<i>Algemene reserve</i>				
Algemene reserve	1.135.434	118.117	-	1.253.551
	1.135.434			1.253.551
<i>Bestemmingsreserve (privaat)</i>				
Bestemmingsreserve algemeen	374.058	8.804-	-	365.254
	374.058			365.254
Totaal	1.509.492	109.313	-	1.618.805

Voorzieningen

	Stand per 1-1-2018	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31-12-2018	Kortlopende deel < 1 jaar	Langlopende deel > 1 jaar
Personeelsvoorzieningen *	18.749	1.152	-	-	19.901	-	19.901
Voorziening voor groot onderhoud	149.681	65.000	117.834	-	96.847	96.847	-
Totaal	168.430	66.152	117.834	-	116.748	96.847	19.901

* Personeelsvoorzieningen

	Stand per 1-1-2018	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31-12-2018	Kortlopende deel < 1 jaar	Langlopende deel > 1 jaar
Jubileumuitkering	18.749	1.152	-	-	19.901	-	19.901
	18.749	1.152	-	-	19.901	-	19.901

Kortlopende schulden

	2018	2017
Crediteuren	39.047	44.602
Belastingen en premies sociale verzekeringen	82.395	75.131
Schulden ter zake van pensioenen	33.213	22.012
Kortlopende overige schulden	19.947	19.384
	174.602	161.129
<i>Overlopende passiva</i>		
Vooruitontvangen subsidies OCW/EZ *	6.349	4.938
Vakantiegeld en -dagen	68.218	63.459
Overige overlopende passiva	0	-
Overlopende passiva	74.567	68.397
Totaal	249.169	229.527

* Verantwoording subsidies OCW/EZ (Model G)

G1. Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Toewijzing			De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking			
Omschrijving	Jaar	Kenmerk	Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Geheel uitgevoerd en afgerond	Nog niet geheel afgerond
			aankruisen wat van toepassing is			
Lerarenbeurs 17/18			8.465		☒	☐
Totaal			8.465	-		

G2. Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2.A. Aflopend per ultimo verslagjaar

Toewijzing			Te verrekenen ultimo verslagjaar				
Omschrijving	Jaar	Kenmerk	Bedrag van toewijzing	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Te verrekenen ultimo verslagjaar
niet van toepassing							
Totaal			-	-	-	-	-

G2.B. Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Toewijzing			Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar				
Omschrijving	Jaar	Kenmerk	Bedrag van toewijzing	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Stand ultimo verslagjaar
Lerarenbeurs 18/19	2018		10.884	-	10884		4534,8
Totaal			10.884	-	10.884	-	4.535

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2018	Begroting 2018	2017
Rijksbijdragen			
Rijksbijdrage OCW	2.317.906	2.166.433	2.179.453
<i>Overige subsidies OCW</i>			
Geormerkte OCW subsidies	9.473	7.400	3.527
Niet-geormerkte OCW-subsidies	226.220	221.628	217.138
	235.693	229.028	220.665
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	93.661	90.565	82.188
Totaal	2.647.259	2.486.026	2.482.306

Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden			
<i>Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies</i>			
Overig	-	-	46.926
	-	-	46.926
Totaal	-	-	46.926

Overige baten			
Verhuur	125	-	-
Ouderbijdragen	10.711	11.000	11.005
<i>Overige</i>			
Verenigingsbaten	17.969	8.800	7.862
Overige baten personeel	5.401	6.000	5.693
Overige	14.874	11.800	17.193
	38.244	26.600	30.748
Totaal	49.080	37.600	41.753

2018**Begroting 2018****2017****Personeelslasten***Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten*

Lonen en salarissen	1.551.747	1.455.313	1.459.982
Sociale lasten	264.659	238.432	241.442
Premies Participatiefonds	8.221	-	6.535
Premies VFGS	49.267	47.565	47.244
Pensioenlasten	215.071	196.967	194.467

2.088.965

1.938.277

1.949.670

Overige personele lasten

Dotaties personele voorzieningen	1.152	-	312
Personeel niet in loondienst	1.500	-	-

Overige

(Na)scholingskosten	28.885	-	37.966
Kosten schoolontwikkeling/begeleiding	3.810	23.000	-
Kosten werving personeel	4.528	2.250	1.068
Kosten bedrijfsgezondheidszorg	4.391	6.500	2.855
Representatiekosten personeel	3.674	4.000	2.487
Kosten federatie	5.113	5.000	4.728
Overige	7.554-	50.234	14.911

Totaal overige

42.848

90.984

64.014

45.500

90.984

64.326

Af: uitkeringen

75.997-

-

76.871-

Totaal

2.058.468

2.029.261

1.937.126

Het aantal personeelsleden over 2018 bedroeg gemiddeld 32 FTE. (2017 32)

Voor toelichting op de WNT zie bijlage WNT.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Gebouwen en terreinen	3.512	4.903	3.512
Inventaris en apparatuur	63.899	61.194	49.289
Andere vaste bedrijfsmiddelen	18.699	20.050	18.418
Totaal	86.110	86.147	71.219

Huisvestingslasten

Onderhoud	8.615	12.500	16.424
Energie en water	41.103	41.500	43.393
Schoonmaakkosten	64.695	65.500	55.225
Belastingen en heffingen	2.560	3.000	2.291
Dotatie voorziening onderhoud	65.000	65.000	65.000
Bewaking/beveiliging	4.374	5.000	5.157
Overige	3.094	2.000	1.286
Totaal	189.441	194.500	188.777

2018**Begroting 2018****2017****Overige lasten***Administratie- en beheerslasten*

Administratie en beheer	35.127	31.500	35.000
Accountantslasten (controle jaarrekening)	1.379	5.000	3.219
Telefoon- en portokosten e.d	6.476	5.500	6.664
Kantoorartikelen	-	500	307
Verenigingslasten	38.911	14.550	34.958
Bestuurs-/managementondersteuning	13.000	12.000	10.924

94.893

69.050

91.072

Inventaris en apparatuur

Onderhoud inventaris/apparatuur	2.031	3.000	2.051
---------------------------------	-------	-------	-------

2.031

3.000

2.051

Leermiddelen

Onderwijsleerpakket	53.705	54.400	50.964
Computerkosten	12.053	19.000	12.390
Kopieer- en stencilkosten	19.027	17.000	15.358
Overige lasten	34.795	32.736	40.139

119.580

123.136

118.851

Overige

Kantinekosten	5.670	5.400	5.093
Cultuureducatie	3.682	19.000	15.689
Schoolkrant	1.194	3.000	3.724
Abonnementen	1.580	1.750	1.682
Verzekeringen	1.316	1.000	1.284
Medezeggenschapsraad	282	1.000	25
Overige	23.360	2.500	15.609

37.083

33.650

43.105

Totaal

253.586

228.836

255.079

Specificatie honorarium

Onderzoek jaarrekening	1.379	5.000	3.219
Accountantslasten	1.379	5.000	3.219

Financiële baten en lasten

Rentebaten	1.576	-	1.596
Rentelasten	998-	-	603-
Totaal	578	-	993

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN

Verbonden partij, meerderderheidsdeelneming EUR Bedragen: x 1

Nr	Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Contract-onderwijs	Contract-onderzoek	Onroerende zaken	Overige	Eigen vermogen 31-12-2018	Resultaat jaar 2018	Omzet	Art. 2:403 BW ja/nee	Deelname-percentage	Consolidatie ja/nee
1	Stichting Exploitatie Peuterhof	Stichting	Dordrecht	Ja	Nee	Nee	N.v.t.	-3933	1260	95437	Nee	100%	Nee

Verbonden partij, minderheidsdeelneming

Nr	Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Contract-onderwijs	Contract-onderzoek	Onroerende zaken	Overige	Deelname-percentage
1.	Berséba	Vereniging	Utrecht	nee	nee	nee		n.v.t.

WNT-verantwoording 2018 - Vereniging voor Christelijk onderwijs op Reformatorische Grondslag

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Vereniging voor Christelijk onderwijs op Reformatorische Grondslag van toepassing zijnde regelgeving:

Deze klassenindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

Gemiddelde totale baten	2
Gemiddeld aantal studenten	1
Gewogen aantal onderwijssoorten	1
Totaal aantal complexiteitspunten	4

Het bezoldigingsmaximum in 2018 voor Vereniging voor Christelijk onderwijs op Reformatorische Grondslag is berekend conform de WNT klassenindeling. Op grond van de criteria valt deze rechtspersoon in klasse A, daarmee bedraagt het bezoldigingsmaximum € 111000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Het individuele WNT-maximum voor de leden van het toezichthoudend orgaan bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Bedragen x € 1	BAD van der Wulp
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Dienstbetrekking (ja/nee)	(ja/nee)
Bezoldiging	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 111.000
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 90.249
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 14.685
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 104.934</i>
-/- onverschuldigd betaald bedrag	€ 0
Totale bezoldiging	€ 104.934

Gegevens 2017

Functiegegevens	Directeur	0	0	0
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 - 31/12			
Omvang dienstverband 2017 (fte)	1,0			
Bezoldiging				
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 2017	€ 107.000			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 89.586			
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 14.208			
Totaal bezoldiging 2017	€ 103.793	€ 0	€ 0	€ 0

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam topfunctionaris	Functie(s)	
C.J. van der Beek	Voorzitter	
A. Hoogesteeger	Lid	2018 uitgetreden
B. Cornet	Lid	
A. Verloop	Lid	2018 uitgetreden
G. Holster	Lid	
A. Visser	Lid	
B.H. Dekker	Lid	
L.J. Rijnhout	Lid	
M.G. Meurs	Lid	
J.W. Baars	Lid	
P.C. Morée	Lid	

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Voor de rechten van ouderschapsverlof is geen voorziening gevormd. De kosten bij eventuele opname zullen direct in de staat van baten en lasten worden verantwoord.

Er is een huurovereenkomst gesloten ten behoeve van kopieerapparaten en machines vanaf 1 december 2017. De totale looptijd is 72 maanden. Het leasebedrag bedraagt per kwartaal € 2.157,- (excl. BTW).

Met de medewerkers zijn geen geformaliseerde afspraken gemaakt inzake niet opgenomen duurzame inzetbaarheidsuren, zoals bedoeld in artikel 8 van de cao.

OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Bestuur van de Vereniging voor Christelijk Onderwijs op Reformatorische Grondslag

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons Oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Vereniging voor Christelijk Onderwijs op Reformatorische Grondslag te Dordrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging voor Christelijk Onderwijs op Reformatorische Grondslag op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

- De balans per 31 december 2018;
- De staat van baten en lasten over 2018; en
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen.

Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Vereniging voor Christelijk Onderwijs op Reformatorische Grondslag zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (Vio) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA)

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j

Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2. bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2. bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en het toezichthoudend bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

Het toezichthoudend bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
 - het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële

verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor er gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten we onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het toezichthoudend bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Veenendaal
DVE Audit B.V.

M.P. Burger RA CIA

BIJLAGEN

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2018 VAN DE DS. J. BOGERMANSCHOOL

	<i>2018</i>	<i>Begroting 2018</i>	<i>2017</i>
Baten			
Rijksbijdragen	1.436.418	1.350.930	1.405.364
Overige overheidsbijdragen en - subsidies	-	-	23.463
Overige baten	10.866	5.750	11.541
Totaal baten	<u>1.447.285</u>	<u>1.356.680</u>	<u>1.440.368</u>
Lasten			
Personeelslasten	1.139.393	1.165.016	1.140.224
Afschrijvingen	48.543	45.662	38.328
Huisvestingslasten	90.264	92.000	86.114
Overige lasten	108.430	109.518	114.157
Totaal lasten	<u>1.386.629</u>	<u>1.412.196</u>	<u>1.378.823</u>
Saldo baten en lasten	60.655	55.516-	61.544
Financiële baten en lasten	<u>499-</u>	<u>-</u>	<u>301-</u>
Netto resultaat	<u>60.156</u>	<u>55.516-</u>	<u>61.243</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2018 VAN DE DS. J. POLYANDERSCHOOL

	<i>2018</i>	<i>Begroting 2018</i>	<i>2017</i>
Baten			
Rijksbijdragen	1.210.841	1.135.096	1.076.943
Overige overheidsbijdragen en - subsidies	-	-	23.463
Overige baten	9.534	12.050	11.344
Totaal baten	1.220.375	1.147.146	1.111.750
Lasten			
Personeelslasten	919.075	864.245	796.901
Afschrijvingen	37.418	40.335	32.741
Huisvestingslasten	99.177	102.500	102.663
Overige lasten	106.245	104.768	105.964
Totaal lasten	1.161.915	1.111.848	1.038.270
Saldo baten en lasten	58.460	35.298	73.480
Financiële baten en lasten	499-	-	301-
Netto resultaat	57.960	35.298	73.179

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2018 VAN DE VERENIGING

	<i>2018</i>	<i>Begroting 2018</i>	<i>2017</i>
Baten			
Ouderbijdragen	10.711	11.000	11.005
Ledencontributies	2.616	3.500	2.685
Collecten kerken/donaties/giften	15.353	5.300	5.177
Totaal baten	28.680	19.800	18.867
Lasten			
Personele lasten	3.457	250	4.916
Kosten begeleiding/ondersteuning	4.292	-	1.624
Jubilea	-	-	617
Leerlinggebonden activiteiten	2.111	4.000	2.359
Afschrijvingen	150	150	150
Overige lasten	29.051	10.300	25.441
Totaal lasten	39.061	14.700	35.108
Saldo baten en lasten	10.381-	5.100	16.241-
Financiële baten en lasten	1.576	-	1.596
Netto resultaat	8.804-	5.100	14.645-

In de verenigingslasten zijn de 'afschrijvingen' meegenomen. Bij de toelichting op de staat van baten en lasten zijn deze kosten niet onder de verenigingslasten maar onder afschrijvingen gerubriceerd.